Florentin Smarandache

În Vestul NeSălbatic

Fotojurnal instantaneu

Editura Sitech
Craiova, 2013

Florentin Smarandache

În Vestul Nesălbatic

Editura SITECH din Craiova este acreditată pentru editare de carte ştiinţifică de către Consiliul Naţional al Cercetării Ştiinţifice, organ consultativ al Ministerului Educaţiei, Cercetării, Tineretului şi Sportului.

Editura SITECH
200402 Craiova, România
Aleea Teatrului nr. 2
Bloc T1, parter
Tel/fax: 0251/414003
E-mail: sitech@rdslink.ro
URL: sitech.ro

Florentin Smarandache

În Vestul NeSălbatic

Fotojurnal instantaneu

Editura Sitech
Craiova, 2013

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
SMARANDACHE, FLORENTIN
În Vestul Nesălbatic (fotojurnal instantaneu) / Florentin Smarandache
- Craiova: Sitech, 2013
Bibliogr.
ISBN 978-606-11-2271-4

I. Smarandache, Florentin

Coperta şi fotografii: Autorul
Editor: Gheorghe Niculescu
Corectură: Autorul şi Mircea Monu
Tehnoredactare: George Roca

Cuprins

Cuvânt înainte

O nouă recunoaştere internaţională pentru Florentin Smarandache

Conf. univ. dr. ŞTEFAN VLĂDUŢESCU
Universitatea din Craiova

În fiecare an, corporaţia New Mexico Book Co-op din Los Ranchos, statul New Mexico, Statele Unite ale Americii, http://nmbookcoop.com/, organizează un concurs de cărţi de autori din New Mexico, iar anul acest au fost incluşi şi autorii din Arizona, sau carţi de autori din alte state, dar despre subiecte din New Mexico şi Arizona.

Vineri, 16 noiembrie 2012, pentru a doua oară consecutiv, profesorul universitar dr. Florentin Smarandache, de la Universitatea New Mexico, a primit Premiul statelor New Mexico şi Arizona la categoria de cărţi de Ştiinţă şi Matematică pe anul 2012 pentru cartea *DSm Super Vector Space of Refined Labels*, 297 pagini, publicată în anul 2011 la Zip Publisher în Columbus, Ohio, împreună cu profesoara W. B. Vasantha Kandasamy de la Institutul Indian de Tehnologie din Chennai, India. Iată anunţul câştigătorilor:

http://nmbookcoop.com/BookAwards/2012-winners/2012-winners.html.

Profesorul româno-american a fost la egalitate de punctaj cu cercetătorul american Sylvester Allred, autor al cărţii *The Natural History of Tassell-Earred Squirrels*.

Florentin Smarandache, primind Premiul statelor New Mexico și Arizona la categoria Științe și Matematică pe anul 2012.

Amintim că, în anul 2011, Florentin Smarandache a primit premiul statului New Mexico la aceeaşi categorie pentru cartea sa *Algebraic Structures Using Natural Class of Intervals*, co-autorată cu profesoara W. B. Vasantha Kandasamy.

Cartea *DSm Super Vector Space of Refined Labels* se referă la cunoscuta **Teorie Dezert-Smarandache** (TDSm) din Teoria Informației, care are aplicații diverse in cibernetică, computere, aviatică, cercetarea militară, medicină, etc. prin combinarea informațiilor contradictorii furnizate de către sensori.

Sute de articole, plus teze de doctorat la universități din Franța, SUA, Australia, România (Academia Tehnică Militară din Bucureşti), Canada, Algeria, Polonia, Olanda, şi două teze de masterat în Iran şi Algeria s-au susținut despre TDSm.

Profesorul Smarandache (primul din stânga),
la o masă a finaliştilor.

La înmânarea premiilor, organizatorii concursului, Paul Rhetts şi Barbara Owalt, au amintit faptul că Florentin Smarandache fusese nominalizat în anul 2011 pentru Premiul Nobel pentru Literatură, stârnind un ropot de aplauze ale sălii.

Cartea autorului român, în raftul premianţilor.

De asemenea, Florentin Smarandache a mai primit în anul 2011 Premiul „Traian Vuia” al Academiei Române pentru logica sa neutrosofică (o generalizare a logicii fuzzy intuiționistice); şi diploma de Adjunct Professor (echivalentă cu *Doctor Honoris Causa*), de la Universitatea Jiaotong din Beijing, China, în 2011; iar în 2010, Medalia de Aur a Academiei de Ştiințe Telesio-Galilei din Anglia pentru cercetările sale în fizică.

Iată biografia sa:

http://www.adastra.ro/whoswho/view_profile.php?user_id=91&lang=ro

Premiul Academiei de Ştiințe Telesio-Galilei a vizat ipoteza sa supraluminală, ipoteză care contrazice Teoria Relativității, motiv pentru care presa română l-a numit, în toamna anului 2011, “Românul care l-a contrazis pe Einstein”, deoarece ipoteza sa tocmai fusese confirmată experimental de către oamenii de ştiință de la CERN.

Medalia primită de Florentin Smarandache din partea corporației New Mexico Book Co-op din Los Ranchos.

În anul 2012, Smarandache a mai fost finalist şi la categoria Filozofie, cu cartea *Neutrosophic Interpretation of the Analects of Confucius*, publicată în anul 2012 în ediţie englezo-chineză (traducerea în chineză fiind efectuată de către filozoful Fu Yuhua din Beijing). Neutrosofia este o generalizare a dialecticii lui Hegel, în care se iau în considerare nu doar contrariile <A> şi <antiA> dar şi neutralul dintre ele <neutA>, aceste trei componente fiind în relaţii dinamice. Neutrosofia se întrebuinţează în logica neutrosofică, mulţimea neutrosofică şi probabilitatea neutrosofică.

Gala decernării premiilor s-a ţinut pe 16 noiembrie 2012 la Hotelul MCM Elegante din Albuquerque, statul New Mexico. Au asistat 232 persoane într-o sală arhiplină formată din autori, invitaţii lor, dar şi presă. Peste 400 de titluri de cărţi au participat la concurs, la 45 de categorii (Poezie, Ficţiune, Istorie, Documentar, etc.). Au fost 70 de referenţi din mai multe state, şi fiecare titlu de carte a fost evaluat de cel puţin trei referenţi.

Se zice că Mircea Cărtărescu ar cel mai cunoscut român în străinătate, poate ca scriitor (tradus şi publicat din bani de la buget!), dar ca autor atât de literatură, cât şi de cărţi de ştiinţă (matematică, fizică, filozofie, economie, inginerie), ori albume de artă, Florentin Smarandache se bucură de o audienţă internaţională, deoarece site-ul său de la Universitatea New Mexico are zilnic între 6000-8000 de accesări de la cititori din peste 110 ţări. Cele 180 de cărţi ale sale, ca autor, co-autor, editor, sau co-editor, sunt majoritatea în engleză şi română, dar au fost traduse şi în chineză, rusă, arabă, germană, spaniolă, portugheză, italiană, franceză, sârbo-croată şi greacă. Ele se pot descărca din link-urile de mai jos:

Biblioteca Digitală de Ştiinţe:
http://fs.gallup.unm.edu/eBooks-otherformats.htm;
Biblioteca Digitală de Literatură şi Artă:
http://fs.gallup.unm.edu/eBooksLiterature.htm.

Fotojurnal
În Vestul NeSălbatic

Lacul Navajo şi oraşul argintului

15.10.2010

Împreună cu Lilia, soţia mea, am plecat cu automobilul, marca *Buick*, spre *Lacul Navajo*, la est de *Farmington*, în vestul statului federal New Mexico.

Ruine ale civilizaţiei amerindiene

Oprim la *Ruinele Salmon*. *Tribul Chaco* în anii 1150 abandonase această aşezare, care va fi ocupată de *Tribul Mesa Verde* (Platoul Verde, în spaniolă).

Autorul, la Ruinele Salmon, New Mexico.

3 $ intrarea la muzeu. *Tribul Chaco* locuise aici de la începutul sec. 11, pe valea râului *San Juan* (Sfântul Ioan, în spaniolă)... După anul 1300, triburile *Anasazi* au emigrat pe valea Râului Mare [*Rio Grande*].

Indienii construiau din piatră şi lut.

Ei cultivau porumb, fasole şi dovlecei, culegeau şi plan-te sau fructe sălbatice.

Unelte din os şi din piatră.

Ceramică în stilurile *Chaco, Red Mesa, Dogoszhi, Sosi, McElmo, Chuska, Mancos*. Împletituri din *yucca* (plantă tipic americană, cu peste 40 de specii, idolatrizată de indienii americani ca „arbore al vieții”, datorită efectelor sale terapeutice miraculoase. Medicina alternativă contemporană o recomandă ca un leac pentru curățirea toxinelor din corpul uman).

Artă pe piatră. Ornamente. Păsări: curcani şi papagali *Macaw*. Blănuri de iepuri.

Peter Milton Salmon şi fiul său *George* între 1876-1893 protejează ruinele şi cumpără terenuri aici.

Biblioteca Muzeului conţine aproape 5.000 de volume specializate în arheologia şi istoria sud-vestului american (multe cărți rare).

Reproduceri: *hogane* (locuinţe tipice ale indienilor *navajo*, de formă rotundă sau pătrată), corturi de indieni, căruțe, case în pământ (bordeie), colibe.

Dar şi ruine (ziduri de construcții).

Marina lacustră

Continuăm prin *Bloomfield* şi *Blanco* până la *Barajul Navajo*, construit în 1962 pe râul *San Juan*. Există şi o mică hidrocentrală. Barajul nu este din beton, ci din *arocamente* (pământ, umplut cu un miez din piatră), are 120 m înălțime (393,70 de „picioare”, în unități americane de lungime) şi 1.200 m lungime (3.937 de „picioare”).

180 mile (aproape 290 km) faţă de oraşul nostru de reşedinţă, *Gallup*.

E vremea somonului şi mulţi turişti pescuiesc, plătind 17 $ permisul de pescuit, pe zi.

Lacul Navajo are suprafaţă de 15.600 de acri (cam 63,13 km^2 sau 6.313 ha), o lungime de 25 de mile (circa 40,23 km) şi este situat la altitudinea de 6.085 de „picioare" (cam 1.855 m).

Lacul Navajo, New Mexico.

Suntem în *Statul New Mexico*, dar peste lac este *Statul Colorado*.

Jos, la apă, pescarii – înşiruiţi unul lângă altul.

Platforma, cimentată, înaintează în lac vreo 20 de metri, ca să se poată mai uşor coborî la apă sau trage la uscat bărcile.

Scriitorii leneşi îi acuză pe scriitorii harnici de... grafomanie.

Peşti negri în apă, se văd la suprafaţă.

Doi pescari şi-au încurcat undiţele! Altul a prins... o cutie de coca-cola!... Râd colegii săi din jur.

La *Navajo Lake Marina*, un complex comercial şi de agrement pe lac, este un magazin de alimente. Cu 25 de cenţi, cumpărăm mâncare pentru peşti. Şi-au format reflexe... să-i vezi cum scot gurile rotunde, mari la suprafaţa apei, aşteptând... ca pruncii flămânzi!

Închirierea unei bărci, pe o zi, costă între 200-325 $.

În statul... colorat

Pe autostrada I 511 spre localitatea *Ignacio*. Intrăm în *Colorado*, statul „plin de culori” (conform adjectivului spaniol *colorado/colorada* = colorat/colorată).

Galben de toamnă, grena, verde şters – pomii.

Pompe automate de extras ţiţei.

În *Ignacio*, vizităm galeria de artă „*Dancing Spirit*”.

Drumul de la *Durango* la *Silverton* urcă în creierul munţilor.

Vârfuri roşii de piatră. Nişte stânci au marginile drepte, de zici că-s tăiate cu cuţitul.

Sculpturi naturale.

Curcubeie de culori sunt frunzele... parcă un pictor dumnezeiesc a aruncat acuarele.

Facem popasuri dese (pentru poze). Sau încetinesc maşina şi fotografiem prin parbriz.

Îmi fumegă frânele vehiculului la curbe...

Prin parbriz, culori din... Colorado.

Silverton – oraş minier mort

Silverton (Oraşul argintului; numele său este o deformare a cuvântului *Silvertown*, din engleza literară), din statul federal *Colorado*, este aşezat pe o vale, între munţi. O stradă principală (*Greene Street*) străbate orăşelul de la un capăt la altul. Vara, trăiesc aici 1.200 de persoane, dar iarna, locuiesc numai 350. Minele s-au închis în anii 1990... Nu mai se găseşte de lucru (decât la restaurante, la hoteluri, la mici buticuri).

În albia râului *San Miguel* (Sfântul Mihail, în spaniolă), oamenii caută aur: sapă gropi în care pun vase, iar mai târziu, vin şi le golesc – scurgându-se din munţi, apa cu aluviuni conţine şi grăunţe de aur.

Silverton e un oraş mort. Biznisuri închise. Criza simţită. Patru străzi paralele şi trei biserici.

La *Hotel Triangle*, 62,50 $ camera.

Panorama oraşului Silverton, Colorado.

Zăcăminte de aur şi argint fuseseră descoperite în 1860, de către *Charles Baker,* în *Munţii San Juan*. Căutătorii de aur au invadat regiunea, deşi tribul de indieni *Ute* s-a opus.

Oraşul Silverton este înfiinţat în anul 1874, iar în 1883 număra 2.000 de locuitori.

Căutătorii de aur îşi aduc şi familiile.

Se practicau însă şi: prostituţia, jocurile de noroc, balurile la început.

16.10.2010

Arhivele din Silverton poartă numele istoricului *Allen Nossaman* (1939-2006), care a lucrat aici peste 40 de ani.

Toponime paradoxale

Cum în SUA se întâmplă adesea ca să existe mai multe localităţi cu acelaşi nume (motiv pentru care americanii adaugă imediat după localitate şi statul federal în care se află aceasta), nici *Oraşul argintului* nu face excepţie (mai ales că zăcămintele argentifere sunt larg răspândite în SUA), existând *şapte* localităţi cu numele *Silverton*, în statele federale: Colorado, New Jersey, Oregon, Ohio, Texas, Washington, Wyoming!

În plus, în statul federal Minnesota, colac peste pupăză, există localitatea *Silverton Township* – în SUA, noţiunea de *township*, pe care am putea-o traduce prin expresia „aproape oraş" sau „cvasioraş", desemnează o localitate prea mică pentru a fi considerată totuşi oraş!

Minereul de argintul fiind căutat în Marea Britanie şi în coloniile engleze, în afara celor şapte din SUA, există în Lume *alte cinci* oraşe *Silverton*, în: Anglia, Australia, Africa de Sud, Canada.

Şi în Scoţia, căci ar fi fost un paradox ca proverbial de zgârciţii scoţieni să nu aibă şi ei *Oraşul argintului*!

Alt colac peste pupăză: un district industrial din Londra se numeşte *Silvertown*, dar numele acestei suburbii londoneze vine de la numele industriaşului Samuel Winkworth Silver, care a deschis aici, în anul 1852, o fabrică de... cauciuc (ce i-a adus mulţi... arginţi!).

Am făcut plinul la maşină – ne aşteaptă un drum lung înapoi (vreo 280 de mile, adică circa 450 de kilometri).

31,60 $ am dat pe benzină.

În *Parcul Memorial*, lângă un râuşor (*Cement Creek,* în traducere: *Pârâul Cimentului*), cu mesteceni albi şi conifere verzi, arbuşti negri, iarbă, muşchi şi licheni pe roci, plus zgomotul apei de munte peste mâlul gălbui (provenit de la oxidul de fier).

În fața *Muzeului din Silverton* sunt expuse vagonete întrebuinţate în minele din *Comitatul San Juan*, din statul federal *Colorado*, care extrăgeau aur, argint, plumb şi zinc, până în 1990 – când extracția minieră s-a închis, deoarece prețul acestor metale sau al minereurilor lor devenise mai mic decât costul scoaterii lor.

Menţionez că în SUA există *patru* comitate (*County*) cu numele de *San Juan* (Sfântul Ioan), în patru state federale: New Mexico, Utah (comitatele din aceste state sunt adiacente graniței interstatale), Colorado şi Washington.

O mare parte din populație şi-a pierdut serviciile, părăsind din acest motiv localitatea.

Prețul aurului a crescut în 13 ani de la 280 $ pe o uncie (1 uncie = 28,35 grame), la 1450 $ pe uncie. Iar cel al argintului, de la 4-5 $ pe uncie, la 28 $. Datorită crizei. Aurul este metal de schimb. Îl topeşti şi faci ce vrei din el.

Diamantul creşte mai greu în preţ. Este considerat piatră de lux.

Mai bine investeşti în aur, decât în diamant.

În argint, ai multă greutate de luat (dacă te cari cu el).

Opresc *Buick*-ul meu la *Pinkerton Hot Springs*: un izvor cu apă minerală caldă, curativ.

James Harvey Pinkerton şi soţia lui *Ann Eliza* s-au stabilit aici în 1875. Au construit un bazin termal în 1878, iar din 1892 apa a fost vândută îmbuteliată pentru tratament.

[Aproape de oraşul *Durango*.]

Am ratat în *Silverton* intrarea la *Mina de Aur*, fiindcă sezonul (15 mai - 5 octombrie) se-ncheiase.

Utilaje la o mină părăsită din Silverton, Colorado.

Vânzătorii în acest orăşel cu străzi neasfaltate (excepţie făcând doar cea principală), aşteaptă zilnic trenul cu turişti, din *Durango*, care soseşte la ora 11:45 – pentru divertisment şi clientelă.

Apropo de *Durango*: numele acestui orăşel din statul federal Colorado (există un *Durango* şi în statul federal Iowa) provine de la numele oraşului Durango din Mexic, al cărui nume, la rândul său, provine de la cel al oraşului spaniol Durango, din Ţara Bascilor! Păi, dacă în Lume există 12 oraşe *Silverton*, de ce n-ar exista şi 4 oraşe *Durango*?!...

Trenul turistic Durango-Silverton, Colorado.

Monotonă viaţă... Mai rău ca-n *Gallup*!

La Caltech, cu *nemateria* printre fizicieni

Ca matematician şi ca scriitor, eu am participat, mai ales după emigrarea în SUA (din anul 1990), la diverse întruniri (congrese, conferințe, seminarii etc.) de matematică şi de literatură.

Cum în ultima vreme am fost coautor al mai multor articole de fizică, cred că vremea a venit să particip cu o comunicare ştiințifică şi la o întrunire a fizicienilor: cea anuală a Filialei *California-Nevada* a Societății Americane de Fizică. Evenimentul va avea loc în oraşul *Pasadena* (pronunție: *Pesădiină*), statul federal *California*, la 16 km de *Los Angeles*, în sud-vestul SUA, în apropiere de *New Mexico*, statul federal în care locuiesc eu (voi călători cu avionul).

Bulevardul Colorado, Pasadena, California.

Etimologia toponimului *Pasadena* nu este pentru mine clară: se spune că pornind de la numele dat de indienii localnici, spaniolii ar fi tradus expresia indiană prin „Coroana văii", iar în altă variantă prin „Cheia văii". Însă, în limba spaniolă, cuvântul „Pasadena" nu are vreun înţeles, probabil că este o stâlcire a numelui indigen.

Oricum, oraşul a devenit celebru şi numele său a fost dat şi altor oraşe din SUA, câte unul în statele federale Maryland şi Texas.

În statele federale California şi Florida există *South Pasadena* (Pasadena de Sud), iar în statul federal Missouri există *Pasadena Hills* (Pasadena din Deal) şi *Pasadena Park* (Pasadena din Parc).

Dar, există acest nume şi în două ţări străine: *Pasadena*, în Provincia *Newfoundland şi Labrador*, din Canada, precum şi *Pasadena* în statul *South Australia*, din Australia, unde este o sububie a conglomeratului *Adelaide* – capitala şi cel mai mare oraş acestui stat australian.

Paradoxul onomastic al asociaţiei fizicienilor americani

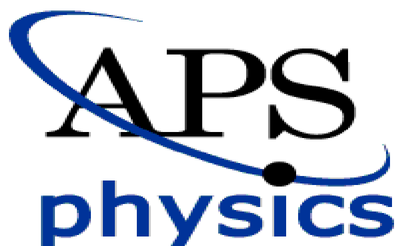
Asociaţia fizicienilor americani, a doua din Lume, ca mărime, după cea din Germania, a fost înfiinţată acum 111 ani, în anul 1899, cu numele *American Physical Society* (Societatea Americană de Fizică), având ca acronim *APS*.

În denumirea acestei organizaţii neguvernamentale ştiinţifice s-a folosit adjectivul *physical* („de fizică", dar care are şi alte înţelesuri), nu substantivul *physics* („fizica", ştiinţă a Naturii care studiază materia, mişcarea ei în spaţiu-timp şi toate conceptele legate de ea, în primul rând energia şi forţa).

Într-un secol, viaţa a evoluat mult şi fizicienii americani şi-au zis că „De-acuma, zău, nu se mai poate/De-atâta ambiguitate!" (distihul îmi aparţine): *physical* mai înseamnă „real" sau „fizic" (legat de corpul uman), dar şi

„examinare medicală"; în plus, se poate face confuzie cu *physical education* (orele de educaţie fizică din şcoală), cu *physical therapy* (terapie fizică), cu *physical jerks* (exerciţii fizice de menţinere a sănătăţii), ca să nu mai spun de *physical sciences* („ştiinţele fizice" – fizica, chimia, astronomia, care studiază materia, energia şi modul de evoluţie a Universului)!

Fizicienii americani au spus că s-au săturat ca întrunirile lor să fie confundate cu unele sportive şi, în anul 2005, în urma unui sondaj electronic, s-a hotărât schimbarea numelui societăţii lor, înlocuind *Physical* cu *Physics*. Din cauza complicaţiilor... juridice, Comitetul Executiv al *APS* a abandonat ideea, dar a adoptat un nou *logo* (desen sau simbol utilizat pentru promovarea imaginii unei asociaţii sau a produselor unei companii), în care apare şi expresia *APS physics*.

Logo-ul Societăţii Americane de Fizică.

Gastronomie iraniană de... California!

29.10.2010

Sunt în oraşul *Pasadena*, din statul federal California, la restaurantul persan „*Heidar Baba*" (numit astfel după numele unui munte din Azerbaidjanul iranian, din nord-vestul Iranului), aflat pe *East Colorado Boulevard*, aproape de hotelul meu, numit *Pasadena Central Travelodge*, de pe acelaşi bulevard.

[Fac o paranteză legată de *Azerbaidjan*. Etimologic, în limba azeră veche, „Azerdaidjan" înseamnă „Țara Focului", numit astfel de la „focurile vii" ce ardeau în crăpături ale scoarței terestre, prin care se scurgeau gaze naturale, zona fiind una petroliferă. În Azerbaidjanul nordic, lângă capitala acestuia, *Baku*, s-a păstrat un *Templu al Focului Veşnic*.

Azerbaidjanul istoric era locuit de o populație de origine iraniană, cu limba azeră veche, din familia limbilor iraniene, şi cu *zoroastrismul* ca religie, dar între secolele XI-XIX, în urma invaziei neamurilor turcice din Asia Centrală, s-a produs, treptat, o turcizare a populației, care acum are o limbă turcică şi religia islamică.

În Antichitate, Azerbaidjanul, care era provincie în Imperiul Persan, a făcut parte din Imperiul Macedonean al lui Alexandru Macedon, apoi din Imperiul Seleucid (partea de nord-est a moştenirii Macedoneanului).

Au urmat secole de istorie frământată a Azerbaidjanului, cu un regat numit... *Albania* (nu există o explicație a acestui nume paradoxal, de origine necunoscută, iar istoricii au denumit acest stat *Albania Caucaziană*, spre a nu fi confundat cu statul omonim din Europa!), care a fost, la un moment dat, vasal al Imperiului Roman. Apoi, s-a luptat cu succes împotriva regatelor vecine, Armenia şi Georgia, cu multe imperii, care l-au ocupat: Imperiul Sussanid, Imperiul Bizantin, Califatul Abassid (de la Bagdad), Imperiul Selgiucid (turco-persan), Imperiul lui Tamerlan (turco-mongol). După prăbuşirea imperiului acestuia, în Azerbaidjanul istoric s-au creat două regate, care au luptat împotriva Imperiului Safavid (iranian, cucerit de musulmani), în care au fost incluse.

Imperiul Otoman a ocupat pentru unele perioade, părți din Azerbaidjanul iranian.

După decăderea Imperiului Savafid, pe teritoriul Azerbaidjanului istoric s-au format mai multe *hanate*, formal independente de statul iranian.

În Caucaz, a apărut apoi influența Imperiului Rus, care s-a declarat salvatorul de la islamizare a celor două regate creştine caucaziene, *Georgia* (numită şi *Iviria* sau *Gruzia* ori *Sakartvelo* – în limba gruzină) şi *Armenia*. În 1783, Rusia a oferit protecție regatului din estul Georgiei, pe care l-a anexat în anul 1800 şi în următorii zece ani a mai anexat două principate gruzine (ultimul a fost „înghițit” în 1859).

În anul 1812, Rusia țaristă a ocupat partea de nord a Azerbaidjanului istoric (iar în 1813, Armenia de Est). Când a avut prilejul favorabil, Imperiul Țarist a ocupat şi partea de sud a Azebaidjanului istoric – Azerbaidjanul iranian (în 1909; 1912-1914; 1915-1918).

În 1918, în urma prăbuşirii Imperiului Țarist, Azerbaidjanul de Nord s-a declarat independent, cu numele *Republica Democratică Azerbaidjan* (prima țară musulmană parlamentară din Lume şi care a dat femeii drepturi egale cu bărbatul!), dar bolşevicii, interesați de petrolul ei, au ocupat-o în anul 1920 şi au transformat-o în *Republica Sovietică Socialistă Azerbaidjan*, care, la destrămarea URSS, în 1991, s-a proclamat independentă, cu numele *Republica Azerbaidjan*. Totuşi, în 1993, aceasta a intrat în *Comunitatea Statelor Independente (CSI)*, compusă din fostele republici sovietice socialiste, cu excepția țărilor baltice, iar mai târziu şi cu cea a Georgiei.

În perioada 1920-1921, forțele armate bolşevice ale Rusiei sovietice au ocupat şi Azerbaidjanul iranian, precum şi alte părți din Iran.

Nici URSS nu a scăpat prilejul de „a unifica” Azerbaidjanul: în perioada 1941-1946 a ocupat Azerbaidjanul iranian, proclamând aici, în luna mai 1946, o fantomatică *republică sovietică socialistă autonomă*, care, în urma presiunilor diplomatice ale Marilor Puteri învingătoare în Al Doilea Război Mondial, a fost dizolvată în luna noiembrie 1946, când Azerbaidjanul iranian s-a reunificat cu Iranul.]

Dar, să revin la restaurantul iranian din *Pasadena*, statul federal *California*, la care rămăsesem: mâncare iraniană nu mai gustasem eu! Însă, de curiozitate…

Restaurantul „Heidar Baba" din Pasadena, California.

Totuşi, în 2003, când am fost în *Cairns*, *Australia*, la cea de-A VI-a Conferință Internațională de Fuziunea Informației, profesorul universitar *Mohammad Khoshnevisan*, de origine iraniană, care lucra la o universitate australiană, mă servise cu o salată iraniană, *Must o khiar* (salată cu… iaurt de casă, cu castraveți tăiați felii, aromată cu mentă, bucățele) – avea un gust ciudat, dar plăcut.

Am servit un *Hommus* cu pâine (năut pisat, cu pastă de susan, cu usturoi şi ulei de măsline, plus zeamă de lămâie şi boia): 4,50 $, iar ca desert, *Zoolbia & Bamieh* (patiserie însiropată cu miere, asemeni celei ştiute de mine prin perioada 1982-1984, când am predat matematica la un liceu din *Maroc*, consumată de localnici în luna *Ramadanului* – cea mai importantă sărbătoare musulmană): îmi par prea dulci (3,75 $).

Este frumos în *California*! Palmieri, călduț, iar pe străzi este curat.

Aş vrea să am aici un *job*... Salariile sunt mai mari, dar şi preţurile-s ridicate.

Să-ţi cumperi o casă, este extrem de scump. Unii se mută în statele federale vecine, unde e mai ieftin să-ţi achiziţionezi o locuinţă.

Fotbalul – „Cenuşăreasa... americană”!

În oraşul *Pasadena*, care este pe locul 168 în SUA, ca mărime, şi pe locul al şaptelea în *Comitatul Los Angeles*, s-a desfăşurat în anul 1994 Finala Campionatului Mondial de Fotbal, pe celebrul *Rose Bowl Stadium,* între Brazilia şi Italia. După prelungiri, scorul a rămas tot 0-0, aşa că departajarea s-a făcut, pentru prima dată în istoria acestui campionat, prin lovituri de la 11 m: a câştigat Brazilia, cu 3-2, care devenea astfel pentru a patra oară campioană mondială (mai fusese în 1958, în 1962 şi în 1970 când a intrat definitiv în posesia celebrei Cupei „Jules Rimet”, după cum se stabilise în 1930, la primul Campionat Mondial de Fotbal, din Uruguay).

Cred că cei de vârsta mea îşi amintesc de acest frumos trofeu din argint placat cu aur şi cu un suport albastru din lazurit – era *Nike*, zeiţa victoriei din mitologia greacă, care susţinea cu braţele ridicate o cupă octogonală. Ce mare emoţie colectivă a fost în anul 1966, când cupa a fost furată la Londra şi a fost găsită (împachetată într-un ziar) după şapte zile, de către un... câine, într-o grădină!... Dar, brazilienii n-au avut noroc: în 1983, cupa fost furată şi până acum nu a fost găsită! Pentru orgoliu, şi-au făcut o replică!...

Poate că acesta a fost un motiv în plus pentru ei să obţină victoria în 1994: să deţină măcar o cupă originală a FIFA (Federaţia Internaţională a Asociaţiilor de Fotbal). Temporar, numai pentru patru ani, căci noua Cupă Mondială FIFA este transmisibilă şi la predarea ei către noul câştigător al Campionatului Mondial de Fotbal, deţinătorul primeşte o copie aurită a ei – originalul este din aur masiv de 18 karate.

Brazilienii au intrat astfel încă o dată în istoria fotbalului – numit în SUA *soccer*, pentru a nu se confunda cu *american football*, care în Statele Unite este numit simplu *football*, deşi numai fotbal nu este, ci un fel de *rugby*, dar mult mai dur (v-amintiţi că, pe când era student, John Fitzgerald Kennedy, care a devenit în 1960 preşedintele SUA, şi-a rupt coloana vertebrală într-un meci de asemenea „fotbal" şi a rămas cu sechele!).

Dacă în Europa, fotbalul (englezesc) este „sportul rege", în SUA, unde, repet, este numit *soccer*, el nu este nici măcar „a cincea roată la căruță". Organizarea etapei finale a Campionatului Mondial de Fotbal în SUA, care ar fi o „piață" imensă de potenţiali „microbişti", practic nu a schimbat percepţia opiniei publice americane asupra *soccer*-ului, care aş putea spune că a rămas „Cenuşăreasa americană", față de suratele sale *baseball* şi (*american*) *football*!

Trebuie menţionat că pe *Rose Bowl Stadium* (Stadionul Cupa „Trandafirul") se desfăşoară meciuri de fotbal american (din când în când, se joacă şi *soccer)*, dar el avea o faimă mondială înainte de anul 1994, deoarece găzduise Jocurile Olimpice de Vară de două ori: în anii 1932 şi 1984.

Rose Bowl Stadium, Pasadena, California – vedere aeriană.

Chiar dacă în 1994 americanii „n-au făcut mare brânză" cu promovarea *soccer*-ului în SUA, cinci ani mai târziu, FIFA a mers din nou „pe mâna lor": în organizarea etapei finale a Campionatului Mondial de Fotbal Feminin. Finala s-a jucat, cred că aţi ghicit, pe acelaşi *Rose Bowl Stadium*, între SUA şi China (oficial, ţara se numeşte Republica Populară Chineză). Se spune că a fost evenimentul sportiv feminin cu cel mai mare număr de spectatori: 90.185 (la „Finala bărbaţilor" din 1994, au fost ceva mai mulţi, 94.194, dar mai puţini decât la concertul de rock al formaţiei irlandeze *U2* – 97.014 spectatori; recordul absolut s-a înregistrat în anul 1984, cu 101.799 de spectatori, la finala de fotbal a Olimpiadei: Franţa-Brazilia 2-0). În 1999, s-a repetat istoria de la finala masculină: după prelungiri, scorul rămăsese alb şi departajarea s-a făcut prin loviturile de la 11 m: a câştigat SUA, cu 5-4, care mai câştigase această cupă şi în 1991. Bravo socceristelor, că „le-au rupt gura" socceriştilor, cu deplin temei, pentru că ele sunt şi triple campioane olimpice (1996; 2004; 2008). Dar, ce folos, că în SUA, *soccer*-ul e tot... „pe jos"!

„Smarandach" n-are loc în... istoria fizicii!

404,30 $ m-a costat avionul, dus-întors.

Zboruri scurte: *Albuquerque-Phoenix* (1 h şi 20 min), *Phoenix-Burbank* (1 h şi 30 min), vineri dimineaţa.

Pasadena nu are aeroport, însă din *Burbank* am luat un *shuttle* („suveică", în engleză, aici folosită în sens figurat, referitor la o mişcare de du-te-vino; traducerea tehnică ar fi „navetă", care în acest caz este un autobuz mic): 23 $, direct la hotel, unde am plătit 158,70 $ pentru două nopţi.

Cu *Google Maps*, mi-am făcut direcţiile de la hotel la locul întrunirii fizicienilor californieni şi nevadieni: *California Institute of Technology* (Institutul Tehnologic „California", care este o universitate privată), numit folcloric *Caltech*.

Cam vreo 25 de minute, de mers pe jos.

Autorul, pe East California Blvd., lângă Caltech, Pasadena.

Voi reveni în oraşul meu de reşedinţă, *Gallup*, duminică după-masă: *Burbank-Salt Lake City-Albuquerque* (cu schimbare de avion la mijlocul rutei).

Eu fac teorii fizice neconvenționale – nu pentru că aşa aş vrea, ci pentru că aşa-s eu! După cum simt. Mereu pe dos.

Cei mai mulți dintre participanți sunt din statul federal *California*.

Înregistrarea participanţilor, la 8:30. Apoi, asist la două conferințe, susținute de către Tom Murphy (profesor la *University of California, San Diego*; universitate de stat, aflată de fapt la 19 km la nord de oraşul *San Diego*, în *La Jolla* – numele fiind spaniol, se pronunță amestecat, anglo-spaniol, *Lăhoiă*; în traducere, „Giuvaer"), şi Steven Block (profesor la *Leland Stanford Junior University;* universitate privată din *Palo Alto* – nume spaniol, care se traduce „Copac înalt", dar cu pronunțare... americană, *Pelou Eltou,* din statul federal *California*, la 60 km sud-est de oraşul *San Francisco*.).

Conferinţele astea îţi deschid orizontul, te fac să gândeşti şi altfel... *in vivo*...

Nu-mi place să rămân doar într-un domeniu, ci să mişc prin diverse, curios să privesc din unghiuri multiple, să generalizez, să „interdisciplinez”, aş zice.

Există riscul şi să mă pierd, este adevărat...

Dar, măcar să nu mă pierd în toate! Îmi urmez pasiunile...

În clădirea 74 (*Institutul Beckman*) a *Caltech*, până la ora 11:45, apoi dejunul (care-i inclus în banii înregistrării la conferinţă (taxa de participare): 85 $ ca profesor şi membru al *APS* [*American Physical Society*]; sunt taxe diferite: mai mici pentru studenţi, mai mari pentru membri.

Este foarte ieftin – comparativ cu participările la conferinţele internaţionale de fuziunea informaţiei (în inginerie), unde s-a ajuns la 800-900 $ de persoană!

Trecând pe lângă Biblioteca de la *Caltech*, am donat două cărţi pe care sunt coautor, cu cadre universitare din India: *dr. Vasantha Kandasamy* şi *K. Ilanthenral*, *Super Special Codes Using Super Matrices* (Coduri superspeciale bazate pe super-matrici) şi *Neutrosophic Bilinear Algebras and their Generalizations* (Algebre biliniare neutrosofice şi generalizările lor), numai cu *dr. Vasantha Kandasamy*.

Amos G. Throop a fondat în 1891 *Universitatea Throop*, care în 1920 a devenit *CalTech*.

Acum există o grădină în memoria lui.

Autorul, lângă Institutul Beckman, Caltech, Pasadena.

Am distribuit participanților la conferință opt exemplare mai vechi, din *Progress în Physics* (Progres în fizică). Este o revistă științifică americană trimestrială, a cărei adresă poştală este cea universității mele, *Universitatea New Mexico*, din oraşul *Gallup*, statul federal *New Mexico*, pentru că eu fac parte din Comitetul de redacție, ca editor asociat, alături de doi cercetători ruşi, Dmitri Rabounski, redactor-şef, şi Larissa Borissova, editor asociat, ambii fiind din Moscova, cercetători la *Institutul de Biofizică Teoretică şi Experimentală din Puşcino* (un orăşel științific aflat la 120 km de Moscova).

Este o „revistă alternativă” înfiinţată în anul 2005, liber accesibilă şi online – are ca scop promovarea „ştiinţei cinstite şi necomercializate” şi publică articole de fizică teoretică şi experimentală, precum şi de matematică, cu teme legate de fizică, fără să facă uz de „cenzură” sau de „liste negre”.

Prenumele şi numele mele, împreună, sunt prea lungi (au 21 litere – cu spaţiul dintre prenume şi nume), încât pe ecusonul conferinţei n-a avut loc şi ultima literă, fiind admise doar 20 de caractere: ***Florentin Smarandach***.

N-am loc să intru în... istoria fizicii!

M-am înscris la conferinţa de la *CalTech* în ultimele zile! Coordonatorul, *dr. Andreas Bill*, m-a anunţat prin e-mail să mă grăbesc dacă vreau să prezint articolele. Am făcut-o în ambiţia lui *MM* – jurnalistul vâlcean *Mircea Monu* – care zicea că nu e convins de realizările mele în fizică. Ba... chiar s-a supărat pe mine, deoarece *conf. univ. dr. Ion Soare*, concitadinul său, elogiase contribuţia mea în fizică, dar şi-n filozofie [*neutrosofia* = generalizarea dialecticii hegeliene] în *Enciclopedia Judeţului Vâlcea*, vol. I, la pagina 858. Păi, nu ştiu, care era vina mea pentru ceea ce afirmă alţii despre mine?!

„MéMé e foarte influenţabil; dacă îi spune cineva că *Smarandache* e prost, el crede imediat”, mi s-a explicat.

Aceste beţe-n roate mă-ntărâtă, mă-nfierbântă ca pe-un oltean înrăit...

Mă avânt să creez mai mult, mai tare!...

MM este „oltean prin adopţie” [aşa glumim noi, dar el îşi zice mai sofisticat: „Oltean de rangul II, adică, prin alianţă – după muiere”!], fiind originar din Dobrogea şi stabilit din 1979 în Râmnicu Vâlcea.

„Neparticulele” – dovada „nemateriei”!

Prima-mi prezentare: „*Legătura dintre* ***neparticulă și nematerie***” (prima parte este scrisă de *dr. Ervin Goldfain*, a doua parte – de mine).

Deşi am prezentat la zeci de conferinţe naţionale şi internaţionale, tot am avut trac, la început... Apoi, mi-am dat drumul, şi-am început să vorbesc şi să gesticulez... Cu voce tare, să acopăr audienţa.

„Neparticulele” (introduse de profesorul Howard George de la *Universitatea Harvard*, din oraşul *Cambridge*, statul federal *Massachusetts*) au proprietăţi foarte ciudate, ele reprezintă fracţiuni de câmpuri cuantice şi conţin mixturi de particule şi antiparticule (deci sunt o formă de „nematerie” [termen introdus de mine în anul 2004]).

Bineînţeles c-am primit şi pentru această „obrăznicie” fizică porţia „necesară” de înjurături! (de exemplu, în părtinitorul *site Mad Scientist* – Savantul nebun). Cum fac eu, cum nu fac, atrag oprobriul multora, uneori şi-al tuturor! Dar, nu mă sperii, ci mă-nfurii... [Acum, cititorul o să râdă!].

Doar pentru *Paradoxurile sorites* din fizica cuantică, pe care le-am introdus, nu m-a contrazis „încă” nimeni.

Adesea-s paradoxist fără să vreau (aşa mi-e natura!)... şi-asta nu e bine.

Neparticulele evoluează înainte şi înapoi în timp. Studiul lor se face cu ajutorul operatorilor fractali de diferenţiere şi integrare. Fizica la energii superioare energiei *Modelului Standard* al atomului are o bună şansă să devieze de la echilibru. Particulele generate în urma interacţiunilor la energii înalte nu au timp să se „termalizeze”, adică să atingă echilibrul termic. În consecinţă, toate mărimile de interes (e.g., distribuţia de energie şi de moment în urma coliziunilor) nu mai sunt staţionare, ci sunt tranziente (depind de timp).

Acest regim dinamic de „ne-echilibru” sugerează folosirea operatorilor fracţionali de diferenţiere şi de integrare, aşa cum am descris în lucrare.

Consecinţele sunt legate de apariţia unor faze „exotice” de materie, în care cuantele de câmp (particule şi anti-particule) se amestecă în combinaţii neobişnuite (mixturi neobişnuite), în numere neîntregi şi cu spin fracţional (diferit de spinul bosonic 0, 1, 2,... şi diferit de spinul fermionic ½). Aceste faze au corelaţii exotice de lungă durată şi sunt extrem de instabile.

Apoi, legătura dintre „nematerie” [în engleză *un-matter*] şi „neutrosofie” [în engleză *neutrosophy*].

Neparticulele reprezintă fracţiuni (nu numere întregi) de cuante; ele sunt între ordine şi dezordine [ca-n neutrosofie şi-n paradoxism]; ele apar la temperaturi foarte înalte (la energii de ordinul TeV = *teraelectronvolt; tera* este multiplul unei unităţi de măsură = 10^{12}, iar *electronvolt* este unitatea de măsură a energiei folosită pentru particulele din acceleratorul electrostatic de particule, reprezentând energia cinetică dobândită de un electron liber când este accelerat de-a lungul unei diferenţe de potenţial de un volt).

Fizica „Emergentă” [îmi permit introducerea în limba română a acestui neologism, însemnând „care se iveşte”, „care se naşte dintr-o dată”] este echivalentă cu *Teoria Complexităţii* (ramură a Informaticii care se ocupă cu studierea complexităţii algoritmilor, complexitatea reprezentând puterea de calcul necesară pentru realizarea unui algoritm, iar acesta este succesiunea de operaţii necesare în rezolvarea unei probleme).

Nemateria e formată din materie şi antimaterie în stare stabilă sau semistabilă. Cum cele mai elementare blocuri de construcţie a universului cunoscute astăzi sunt 6 *quarkuri* şi 6 *leptoni*, plus cele 12 antiparticule ale lor, nemateria va fi formată din cel puţin un bloc şi cel puţin un antibloc.

Toţi ochii privesc spre... „Nematerie”!

Exemple de nematerie:

- *mezonii* şi *antimezonii* (formaţi dintr-un quark şi un antiquark);
- *pentaquarkul* θ^+ (format din patru quarkuri şi un antiquark);
- *pionium* (format dintr-un mezon π^+ şi un mezon π^-);
- *pozitronium* (format dintr-un antielectron şi un electron – în stare semistabilă);
- *protonium* (format dintr-un proton şi un antiproton – în stare semistabilă);
- *heliu antiprotonic* (format dintr-un antiproton şi un electron orbitând nucleul de heliu – semistabil);
- *miuonium* (format dintr-un miuon pozitiv şi un electron).

Neparticulele şi nemateria sunt foarte instabile, rup simetriile şi violează principiile de sarcină electrică, izospin slab, şi culoare.

Profesorul *Jonathan Vos Post*, din sală, a spus că-mi ştie o carte (era de Teoria Numerelor), intitulată „Numai probleme, fără soluții!”. Şi toți au zâmbit!

Geoffrey Holstrom, prezentatorul lucrării „Masa ca origine statistică a geometriei şi dinamicii”, mi-a cerut să-i expediez întreaga lucrare prin e-mail.

Un alt audient m-a întrebat cât de fidel ar descrie derivatele şi integralele fracționale stările de neechilibru la energii deasupra *Modelului Standard* al atomului.

Quarkul față cu... Fuziunea la Rece!

Din *Laboratorul de Fizică „George W. Downs”* de la *CalTech*, am alergat în clădirea vecină (*East Bridge Physics Lecture Hall*), unde, la ora 14:36, aveam altă prezentare: „Eliberarea quarkului în cadrul Fuziunii la Rece, Ecuației Klein-Gordon, şi Fizicii Particulelor Elementare” (împreună cu *Victor Christianto*, colaborator din Indonezia).

Aceasta era mai mult o analiză (incompletă) de idei privind răspunsul la întrebarea: în cazul că *LENR* (*Low Energy Nuclear Reaction*, în engleză, tradusă Reacție Nucleară la Energie Joasă, numită în folclor *Fuziunea la Rece*), este reală această reacție, cum s-ar explica din punctul de vedere al reacțiunii interatomice?

La 23 martie 1989, *Martin Fleischmann*, din *Marea Britanie*, şi *Stanley Pons*, din SUA, ambii cercetători la Universitatea (publică) *„Utah”* din *Salt Lake City*, statul federal *Utah*, *Statele Unite*, au anunțat c-au observat fuziune nucleară controlată la temperatura camerei – timp de o lună. Ei au studiat electroliza „apei grele” (D_2O, apă în care în locul hidrogenului există *deuteriu*, izotopul greu al hidrogenului), într-un calorimetru de sticlă cu electrod din paladiu. Au susținut că au constatat producerea unei cantități de căldură a cărei mărime s-ar putea explica numai printr-un proces nuclear, deoarece au descoperit şi mici cantități de produşi de

reacţie nucleară: *neutroni* [particule fără sarcină electrică din componenţa nucleului atomic (exceptând cazul celui de hidrogen), cu masa puţin mai mare decât a *protonilor* – ceilalţi *nucleoni* (particule din componenţa nucleului atomic), dar cu sarcină pozitivă] şi *tritiu* (izotopul super-greu al hidrogenului). Presa a numit imediat această reacţie *Fuziunea la Rece* [*Cold Fusion*].

Mulţi cercetători au considerat această Fuziune la Rece ca nefondată, pentru că nu au reuşit să o reproducă.

Dar, mai recent, în anul 2008, profesorul universitar japonez *Yoshiaki Arata*, de la Universitatea din *Osaka*, a demonstrat un astfel de experiment.

Autorul, la Caltech, ieşind din Laboratorul de Fizică.

Profesorul *Marian Apostol* de la Institutul de Fizică Atomică din oraşul Măgurele (lângă Bucureşti), județul Ilfov, România, a propus încercarea de a utiliza *Ecuaţia Klein-Gordon* şi *geometria fractală*. [Ecuaţia Klein-Gordon este ecuaţia de mişcare a particulelor cuantice fără spin (rotaţie în jurul axei proprii); fractal – un întreg ce poate fi divizat în părţi care sunt o copie miniaturală a întregului.]

Dr. Ervin Goldfain citase: tranziţiile de faze cuantice la temperaturi joase [*Subir Sachdev* et al.], termodinamicile mezo-scopice neechilibrate pentru sistemele cuantice [*D. Bedeaux, P. Mazur* et al.], şi tranziţii de faze neechilibrate [*S. Lübeck, H. Hinrichsen* etc.]. Dacă am lua în considerare cuantizarea topologică, ne aşteptăm la o cuantizare Bohr-Sommerfeld a quark-urilor?...

Când a trebuit să m-anunțe, moderatorul acestei secțiuni de lucrări, *prof. Warren Rogers*, s-a scuzat că nu poate să-mi pronunțe numele (pățesc acest lucru pe la toate conferințele!). Mă recomand, atunci „Smarandacii” [*ch*, *che* se citesc – în general – „ci” în engleză].

La „Cărămida roşie”: pizza, bere şi... fizică!

Radiind de bucurie, „amețit” de succes, am plecat împreună cu inginerul *Dave File* (care asistase la ambele prezentări ale mele şi mi-a cerut să i le trimit) la *Red Brick Pizza* (Piţeria „Cărămida roşie”; mă rog, „Dicţionarul explicativ al limbii române” a preluat termenul cu grafia din limba italiană, *pizzerie*, dar eu prefer să-l scriu cum se pronunță, deci să românizez acest italienism), ca să bem bere şi... fizică (!)

D. F. mi-a replicat însă că nu-i place „nemateria”, căci nu respectă nimic din legile fizicii...

Păi, e nevoie de noi legi, în spații noi! [*new physics* – fizică nouă].

Îmi sugerează să mă axez pe *matematică fractală aplicată*.

Ideile discutate (în comparația pe care am făcut-o între fizică şi matematică):

- fizica e mai aproximativă decât matematica;
- fizica e mai poetică, mai visătoare, mai imaginativă [pune-ți fizica în creier, şi fantezia îți va veni după aceea];
- matematica este suportul fizicii, de fapt, al tuturor domeniilor;
- *Funcțiile Green* folosesc în fizică la problemele unde avem de-a face cu infinitul;
- *Einstein* s-a dus la matematicieni să-l ajute pentru a da un suport ştiințific imaginației sale;
- fizica este despre „conținut” (limitare);
- matematica e „prea” exactă, prea tehnică [de aceea eu am şi „evadat” spre alte domenii: să am mai multă libertate şi imaginație; când ajung la un „punct de saturare” într-un subiect, mă mut la altul!];
- există *Ecuația lui Drake* despre posibilitatea existenței vieții extraterestre – concepută în anul 1961 de către astronomul şi astrofizicianul american *Frank Donald Drake* pentru a estima numărul potențial de civilizații extraterestre din galaxia noastră (*Calea Lactee*, care conține peste 100 de miliarde de stele); în varianta optimistă (cu valorile maxime), ecuația dă *10 miliarde de civilizații*, iar în cea pesimistă (cu valorile minime) rezultă numai *1 (una) civilizație* (a noastră); Conferința de la Observatorul Național de Radioastronomie din *Green Bank*, statul federal Virginia de Vest, SUA, din anul 1961, a optat pentru *50.000 de civilizații*;

- particulele (în fizică) sunt mai mult... unde! (iată şi paradoxismul);
- spinul unei particule înseamnă, de fapt, energia sa;
- masa antielectronului este de două ori mai mare decât masa electronului;
- matematica necomutativă câştigă teren (multe fenomene nu comută în realitate); teoria matriceală (înmulţirea nu comută) este o astfel de modelare simplă;
- despre manualele clasice de *Fizica Particulelor Elementare*: de *Richard Liboff, David Griffith, David Bohm* etc.;
- fizicienii sunt buni să mediteze pe-o insulă deşertică; matematicienii să joace la cazinouri!
- despre *UFO*-urile (OZN-uri: Obiecte Zburătoare Neidentificate, numite folcloric „Farfurii zburătoare”, după aspectul unor pretinse imagini despre ele) prăbuşite lângă *Rosewell*, statul federal *New Mexico*, SUA, când se pare că au fost găsiţi şi pasagerii lor extratereştri, dar guvernul american a negat şi a declarat că s-au găsit, de fapt, rămăşiţele unui balon meteorologic;
- Cometei *Hale-Bopp* (1997) i-a trebuit doi ani ca s-ajungă de la Jupiter la Pământ;
- Numele nostru va fi ataşat de o problemă, nu de-o soluţie!, râde *Dave File* (în engleză, *file* are trei înţelesuri: „pilă”; „dosar”; „fişier”; nu l-am întrebat pentru care dintre ele optează, dar acum, dac-ar fi să fac o glumă paradoxistă, i-aş spune: „Dacă ai o «pilă», poţi fi ataşat de o soluţie într-un «fişier» din «dosarul» cu... probleme!”).

Autorul (în dreapta), cu Dave File, la „Cărămida roşie”.

Şi-n SUA mai întârzie autobuzul!

Seara, am făcut rezervare la *Prime Time Shuttle* („naveta”), tel. 9-1-800-733-8267, ca microbuzul să mă ia de la hotel şi mă ducă la aeroport.

Numărul de confirmare 3334486. Noroc că l-am notat, fiindcă dimineaţa şoferul nu sosea la ora 8:00 (pe 31 octombrie 2010) cum stabilisem, dar recepţionera companiei, şmecheră/diplomată, îmi zice că ei înţeleseseră la 8:15.

– *Okay*, merge şi-aşa, am încuviinţat.

Hotelul *Travelodge* taxa cu 0,50 $/minut şi pentru telefoanele din cameră.

Hoinăream pe străzi seara, de la *CalTech* la hotel, pe lungul *Boulevard Colorado*, cu lumini multe, pomi împodobiţi cu becuri strălucitoare. Răcoare. Plăcut.

Şi muşcam dintr-o pizza caldă, cu mult piper (ca să-mi taie pofta de mâncare: să nu mă-ngraş la loc), şi presărată cu brânză.

Am pierdut două pixuri, în fiecare zi câte unul – nu mai aveam cu ce nota şi tocmai atunci îmi veneau ideile!

L-am rugat să-mi dea pixul său pe băiatul de la ghişeu, căruia i-am înmânat imediat un dolar.

Îmi venise să strig:

– Dau regatul meu [pe care nu-l am!] pe-un pix!

Autorul, în nocturnă, pe Blvd. Colorado, Pasadena, California.

Amicul inamic *MéMé*, fizician de profesie, mă felicitase în modul nostru contradictoriu:

„Această invitație din partea *Asociației Americane de Fizică* este foarte importantă pentru afirmarea... Paradoxismului în fizică!

De fapt, ca să fiu paradoxist, ar fi trebuit să spun că voi scrie un «nearticol» despre participarea dvs. cu articolul despre «nematerie»! (Ha-ha-ha – umor cu praz, râde un fizician de... necaz!!)

Cred că-n Secțiune veți fi sublimii
Care depășesc viteza... luminii!!!” [21 octombrie 2010]

Studenți la matematică vrăjiți de fizica cuantică

02.11.2010

Surpriză mare la ora mea de analiză matematică la *UNM* (Universitatea New Mexico)!

Când intru în clasă și mă-ndrept spre catedră, un *flash* (blițul aparatului de fotografiat) mă luminează...

– Faceți poze?, îl întreb pe *Sumit Patel* – un student din India.

– Nu eu, ci *Carlin Castle*! – și arată spre colega lui.

– Sunteți un star!, zâmbește alt student (*Troy Merrit*). Cum a fost la *CalTech*?

Și-atunci, mă apuc să le explic ceea ce îmi vine în minte despre *Fizica Cuantică*, sărind de la o idee la alta, revenind.

M-ascultau, mă-ntrebau, parcă-mi sorbeau cuvintele...

– Dar, hai să trecem la secția 4.3 de astăzi!

– Aaa!... Nu!..., se-aude corul clasei. Mai povestiți-ne!

Fiindcă tot învățaseră despre derivate și integrale, le-am spus că există și derivări, integrări fracționale [*fractional calculus* – calcul fracțional]. Se uită mirați la mine..

Un alt student, tot din India provenit, *Vivek Ramadoss* – foarte inteligent – mă chestionează:

– Dacă derivata întâia reprezintă viteza, și derivata a doua accelerația, ce înseamnă derivata de ordin 1,5?...

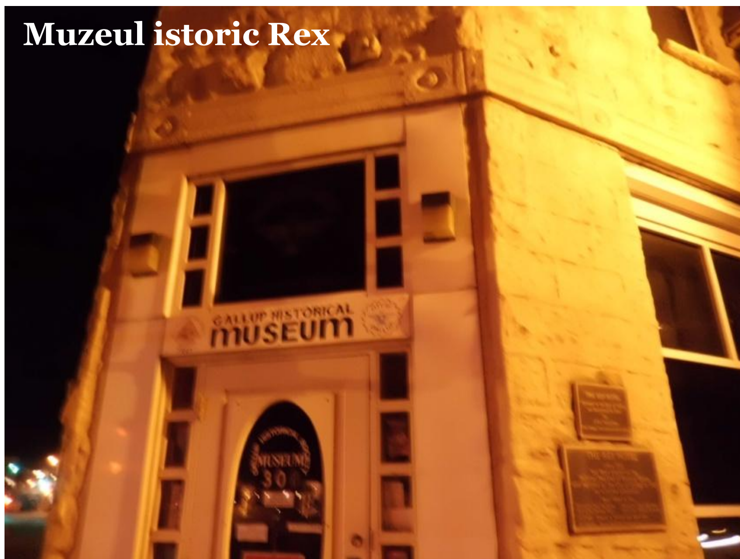
– Ceva între viteză și accelerație!

Troy citise despre *Palindromul Smarandache* (este vorba despre *Numărul simetric Smarandache* – un *număr palindromic*: are aceeaşi valoare citit de la stânga la dreapta, şi de la dreapta la stânga).

Alții-mi cer să le explic „nemateria”.

Le descriu câteva *Paradoxuri tip sorites* [în greaca veche, *soreites* = a îngrămădi, a face morman, grămadă; deci, „Paradoxuri tip morman (grămadă”), care au fost create în secolul al IV-lea î. H., de către filozoful *Eubulides din Milet*] din fizică (este vorba despre „mormanul” de particule elementare care: 1. sunt invizibile, dar formează lumea vizibilă, fără a se putea cunoaşte granița de trecere de la invizibil la vizibil şi invers; 2. se supun Principiului nedeterminării al lui *Heisenberg*, dar materia formată din ele se supune principiului determinist; 3. se degradează când sunt libere, fiind instabile, dar materia formată din ele este stabilă; 4. au o viață foarte scurtă, când sunt libere, dar materia formată din ele are o viață lungă), apoi le relatez despre viteze supraluminale (mai mari decât cea a luminii, care, conform lui *Albert Einstein*, este viteza limită în Univers).

– De ce nu predați un curs onorific de fizică cuantică?, îmi sugerează studentul *Troy Merrit*.

Muzeul istoric Rex, realizat de Societatea Istorică din Gallup, statul New Mexico.

21.01.2011

14 ani în acest cătun ... Am văzut sute de muzee prin lume şi nu fusesem în cel mai apropiat!

Intrarea liberă (doar o donaţie de 1-2 $).

Biografia lui Manuelo Segundo [Manuel al Doilea], 1818-1893, şef de trib Navajo.

Compania de cărbune din sud-vest, încorporată în anul 1908, şi-a început operativitatea în 1912. Şi-a continuat activitatea de extracţie până în 1947.

Între 1880-1948 au funcționat 57 de mine subterane de carbon.

La început localitatea s-a numit *Coal City* [Oraşul Cărbunelui], fondat în 1881 şi înregistrat în 1891.

Este înconjurat de rezervațiile de indieni: Navajo, Zuni, Acoma şi Laguna. De aceea, Gallup se remarcă prin obiectele de artă indiene.

Numele oraşului vine de la David L. Gallup (1842-1924), casier la compania feroviară *Atlantic and Pacific Railroad*, care lega pe uscat cele două oceane.

Tot prin Gallup trece şi Drumul Istoric 66, care făcea legătura spre exodul californian.

Altitudinea: circa 2000 m deasupra nivelului mării.

Populația: 25.000, în weekend sunt 50.000.

Lucrătorii feroviari veneau „la Gallup" [adică la David Gallup] să-şi ia banii – şi aşa a rămas numele acestei mici aşezări. Zilnic plecau trenuri încărcate cu cărbune, din Gallup.

Numai în anul 1929 au circulat 27.079 vagoane de trenuri, dintre care 25.177 erau cu cărbune.

La Biblioteca publică „Octavia Fellin", o pictură murală despre tribul Zuni, de Geddy Epaloose, din anul 2005.

La *City Hall* o pictură murală de Eric Leon Sarracino din 2005 (scene cotidiene: „Viaţa comunităţii din Gallup”).

„Vorbitorii Codului Navajo”, mural de Be Sargent, din 2001, pe strada a doua (*Second Street*). Folosit în Al Doilea Război Mondial, codul Navajo n-a putut fi descifrat de nemţi şi japonezi deoarece se baza pe o limbă necunoscută lor: a tribului de indieni americani Navajo. Încifrarea nu se făcuse pe limba engleză.

Japonezii şi-au dat seama şi-au încercat să răpească un vorbitor de limbă Navajo în timpul războiului.

Pe zidul lateral al Muzeului Istoric Rex, picturi cu teme indiene de Ernest John Navajo (1999), Clayton Edaa Kie (1999) şi reprezentând minele de cărbuni (de Joan Sheski, 1999).

În parcare, vase mari de ceramică cu motive navajo.

Nesfârşitele drumuri cu peisaje unice din vestul Statelor Unite.

Valea Monumentelor din Statul Utah

09.03.2012

Excursie „locală” (americană).

Valea Monumentelor din Statul Utah seamănă cu ... Valea Regilor (zic eu!) din Egipt.

Prin trei state am condus: New Mexico, Arizona, Utah. Am închiriat o maşină *Chevrolet Impala*, model 2012 ... Wow!

255 $ pe-o săptămână de la Enterprise-Rent-a-Car. Plus plătit benzina. N-am cerut asigurare. Merg la risc.

Gallup-Shiprock-Kayenta-Monument Valley.

Rezervaţia Navajo cuprinde o treime din Platoul Colorado.

Valea Monumentelor se situează la altitudinea de 1700 metri deasupra mării, iar „monumentele” (stânci naturale erodate de apă şi vânt) au înălţimea între 30 - 450 metri.

În limba Navajo se zice *Tse-Bii-Ndzisgaii* (Valea dintre roci), care a fost declarată ca protejată de lege, în anul 1958.

Stâncile, formate din nisip întărit, absorb umezeala necesară recoltelor.

Indienii păşteau oi, capre, vite şi cultivau porumb în această vale.

Iar pe artişti Valea Monumentelor i-a inspirat în picturi pe nisip, ţesuturi de carpete, olărit, bijuterii.

Culoarea grena dă senzaţia de linişte.

Geologia actuală a fost creată acum 570 milioane de ani, în Era Paleozoică.

Am condus pe un cerc de 27 km, admirând diverse „sculpturi” de piatră, având forme de elefanţi, păsări, cămile, oameni.

Apoi, la *Mexican Hot* – o altă sculptură naturală, arată ca o pălărie mexicană (sombrero), la Bluff (cu un muzeu Fort Militar) şi Valea Zeilor.

Stâncile roşiatice, dezgolite parc-ar fi nişte peisaje stranii de pe Lună sau Marte.

Ne-am dus pe-un drum, am văzut ceva. Când ne-am întors pe-acelaşi drum... am văzut altceva (fiindcă am privit din unghi opus).

Blocuri de stânci în crepuscul arată ca nişte castele parcă tăiate cu foarfeca în piatră.

Ce luceşte asfaltul în soare, ca oglinda de gheaţă!

Înnoptăm în *Tuba City* (pe aici nu mai ajunsesem!) la Diné Inn Motel (68,40 $ pe cameră).

Ni s-a făcut fundu' pătrat de-atâta stat în maşină !

10.03.2012

La ieşire din *Tuba City*, pe autostrada 160 Vest, un sit arheologic mic: *Urme de dinozauri tripticoni* (se percepeau în rocă dâre de gheare şi un ghid local ne explica).

Mergem cum ne duce drumul! Coboară parcă în abis … sus-jos, sus-jos.

Numai pietre şi pietroaie.

Podul Navajo, din schelet înalt de metal,
deasupra râpei abrupte a apei liniştite.

O expoziție onorând vorbitorii limbii Navajo, folosită drept cod secret de comunicare în Al Doilea Război Mondial de către americani.

Pe autostrada 89 ajungem la Canionul Glen, partea de nord a Marelui Canion, pe râul Colorado.

Frumos: verde cu portocaliu (culori complementare). Vezi, natura singură se reglează.

La-ntoarcere pe 89, spre Page, am văzut un coyote (câine sălbatic), traversa strada (mic, jigărit, ca o vulpiță).

Barajul Canionului Glen construit în 1960. Malurile abrupte şi roşii.

Page-ul e mai frumos şi modern decât Gallup.

Autorul, pe malul Lacului Powell.

Intrarea Wahweap ne duce pe malul Lacului Powell, cu o apă albastră-albastră. Malurile albe joase, apoi roşiatice.

Munții Navajo, în zare şi Turnul Butte.

Apa râului Colorado e folosită de fermierii din California.

O treime din fructele şi legumele americane provin din apa Colorado-ului.

Debarcaderul, plin de ambarcaţiuni.

Am ieşit din nou pe H 89, către Karnap.

Roca Insulară din mijlocul lacului.

Canionul Alb (*Cottonwood*).

Munţi roşii, sculptaţi de apă şi vânt, de culoare grena, ca nişte grămezi de soldaţi.

Canionul Paria, format de pârâul cu acelaşi nume, aproape secat.

Cel mai ieftin bufet: 5,90 $ de persoană la Pizza Hut (all you can eat = cât poţi mânca), la Karnap.

Toate orăşelele astea mici prin care trec mi se par mai noi şi mai frumoase decât Gallup-ul.

Cum urcă maşinile panta, ca gândacii!

Monumentul Pipe Spring, situat la picioarele Falezei Vermilion, în statul Utah.

Este o fermă de animale, cumpărată de Brigham Young, de la James M. Whitmore, pentru mormoni. Aici erau adunate dările mormonilor (10% din venitul lor) către biserică, dar mulţi plăteau în animale.

Primul manager al fermei a fost Ansor Perry Winsor. În 1879 ajunseseră la 2200 capete de animale.

Ferma avea un izvor de apă, ca o oază în mijlocul acestui deşert.

Din cauza legilor federale contra poligamiei, multe femei s-au refugiat aici ascunzându-se de agenții federali (*marshals*).

Biserica Mormonă a vândut ferma în anul 1895.

La ferma Pipe Spring.

Conflicte între mormoni şi indienii Kaibab Paintes s-au declanşat în privința folosirii rezervelor de apă şi pământ.

Guvernul Federal a creat, în 1907, Rezervația Kaibab-Painte pentru protejarea acestui trib.

Misionari şi exploratori albi au sosit în această regiune aridă în anii 1700, iar mormonii la mijlocul anilor 1800. Printre aceştia se numără: Antanasio Dominquez şi Silvestre Velez de Escalante (misionari catolici), Jacob Hamblin (misionar mormon), John Wesley Powell (explorator).

Indienii Navajo făceau raiduri, furând vite de la mormoni. La rândul lor, mormonii răspundeau atacându-i pe indieni.

Tribul Kaibab Paintes se adaptase vieţuirii în deşert. Trăiau în bordeie (case construite în gropi, săpate în pământ); erau semi-nomazi (umblând în grupuri mici); cultivau porumb şi fasole; vânau căprioare, iepuri, şopârle; culegeau nuci de piñon, semințe de iarbă, rădăcini şi fructe de cactus.

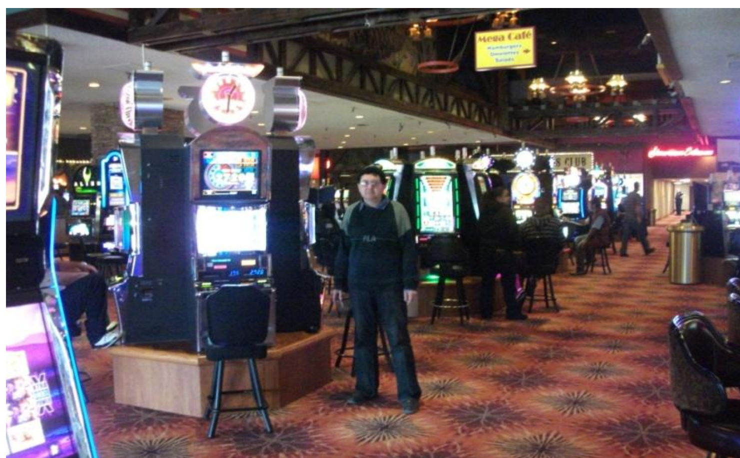
Mi-a plăcut o butadă a indienilor Kaibab Paintes (din filosofia lor de viață): *Un om înțelept este un om care a călătorit*.

La intrarea în Las Vegas, pe I 15 sud, coadă ca la moară. Abia înaintăm.

Am oprit în Primm, orăşel la 27 mile dincolo de L.V., la Hotelul casino „Whiskey Pete's". 89,54 $ camera pe noapte, 1129 $ la etajul 11. Plus 30 $ lăsaţi garanţie în caz de „incident" (mi se justifică), restituibili mâine dimineață la plecare. Hotelul are 19 etaje.

Primm este un Las Vegas mititel, cu câteva casino-uri la fel de strălucitoare şi pline.

În cazinoul Whiskey Pete's din Primm.

11.03.2012

Un expozeu, în hotelul nostru, dedicat gangsterilor. „Carul morții", original Bonnie & Clyde.

Maşină veche marca Lincoln.

Pe I 15 sud de la Primm la Deşertul Mojave. Intrăm pe drum minier, din greşeală. Palmieri ce cresc precum copacii. Pâlcuri de ierburi pălite.

Mergem cu maşina prin toate văgăunile. Sar pietrele sub roţi ca floricelele de porumb în tigaie.

Ne-am rătăcit şi ne-am trezit în Tecapa, California. M-apucă şi-o picoteală de adormeam la volan ...

La Dunele Dumont, de nisip alb. Praf. 30 $ intrarea.

Trailere staţionate cu turişti. Dealuri de nisip.

Mi-au intrat gunoaie prin toate orificiile!

Nisip alb la Dunele Dumont, California.

Ajuns pe 127 la Baker. Pus benzină. Mâncat.

Baker-Kelso.

Cuşcă de fier folosită ca închisoare de o zi, pentru beţivani, între 1918-85, la minele din Kelso.

Cavernele Mitchell, închise. Ne ducem la Holes-in-the-Wall (Găuri în stânci).

Broaşte țestoase se ascund în aceste găuri.

În Deşertul Mojave trăiesc şi reptile mici veninoase, cerbi, lei, şobolani.

Ciudate forme de roci masive.

Găuri în stânci, în Deşertul Mojave.

Mi-am scrântit piciorul stâng alunecând de pe o piatră, şi-acum şchiopătez.

Zona aceasta a fost acoperită de ocean. Când un vulcan a izbucnit, bule de aer s-au format în lava fierbinte, din cauza apei reci. După ce s-a solidificat magma s-au format stânci găurite (locul bulelor de aer).

În micul oraş (Baker, California), în micul Motel Wills Fargo. Plătim 70 $ pe cameră.

Păi... e California!

Indienii din triburile Painte, Majave şi Chemehuevi foloseau un coridor de trecere prin Deşertul Mojave. În anii 1770 aceştia i-au condus pe exploratorii spanioli. Armata americană îmbunătăţeşte transportul şi construieşte avanposturi şi Fortul Piute, în anii 1860. Mineritul şi cultivarea terenului încep prin anii 1890.

Conservarea Parcului Naţional Mojave a fost stabilită prin lege, în 1994.

Altitudinea variază între 240-2400 metri, între orăşelul Baker şi Muntele Clark.

12.03.2012

Călărim maşina asta toată ziua.

Pe H 123 spre *Death Valley* (Valea Morţii).

Lacuri sărate, secate, A rămas doar sarea albă. Mare şi pustie Valea Morţii. Peisaje extraterestre. Dune albe, gri. Povârnişuri ciudate.

[Să nu zic că n-am fost şi aici!]

Pe viitor să mă duc şi în „Valea Vieţii"!

Facem grămezi de poze. Cu stânga ţin volanul şi cu dreapta scriu. Oprim la Punctul Zabrinskie.

Nu creşte nimic.

Munţi fantastici! Te îmbie la pictat şi meditat. Punctul turistic poartă numele omului de afaceri Christian B. Zabriskie (1864-1936) care-a făcut trecerea de la minerit la turism, în Valea Morţii, devenită monument naţional în 1933 şi parc naţional în 1994.

Mineritul a-nceput în 1882 (explorarea boraxului).

Avem o maşină deşteaptă. Dacă nu ne punem centurile de siguranţă, ne atenţionează. O deschidem / închidem prin telecomandă. Decapotabilă. Faruri senzitive: pun pe „auto" şi se aprind singure la întuneric.

Marea şi pustia Vale a Morţii.

Furnace Creek este un centru de jucat golf.
20 $ intrarea în Rezervaţia Naturală Death Valley.

Muzeul Companiei Borax, de minerit.

Dunele Mesquite, tot de nisip.

Canionul Mozaic. 1,4 mile lungime.

Cu strâmtori şi deschideri, şi stânci tocate cu ciocanul, parcă.

S-a jucat Dumnezeu cu munţii!... i-a tăiat, surpat, modelat.

Parţial transformate marginile în marmură.

Canionul Mozaic sau joaca lui Dumnezeu.

Străzile nu sunt plane, ci ca valurile de apă: urcă şi coboară, urcă şi coboară – încât privind în lung, marginile par strâmbe.

Ca o şalupă: sus-jos, sus-jos (săltăm).

Nişte prăpăstii de-ți crapă fierea când te uiți, mai ales când drumul nu e-ngrădit la margine...

Miros de buruieni. Adiere de vânt...

... Am ieşit din zona nebună.

În afara Văii Morții, în *Lone Pine*, mică localitate.

Am trecut de la Lacul Owens, care are apa de trei ori mai sărată decât a mării.

Se vede Muntele Whitney, cel mai înalt din zonă, circa 4, 400 de metri.

Lacul Diaz.

Apoi o luăm pe Tuttle Creek şi pe Drumul Filmului, unde s-au montat sute de filme cu cowboy, în special cu actori vestiţi precum: Jamie Foxx, Tom Cruise.

Roci uriaşe, rotunde, parcă de pe alte planete, strânse grămezi.

La Hotel „Mt. Whitney”, din Lone Pine: 77,28 $ camera.

Tuttle Creek, în Lone Pine.

13.03.2012

Los Angeles. În „China Town”.

Vorba lui Marin Preda, când s-a dus la Bucureşti, ne-am descurcat şi noi în L.A. ... cu întrebatul. Opream la câte o staţie de benzină şi solicitam direcţii.

- I got lost. How can I get to...

Vizitat doar centrul oraşului (bulevardul Broadway) şi întors pe I 10 est, I 15 nord, I 40, la Kingman (în statul Arizona).

Dormim la Motel 6 (42,85 $ pe cameră).

14.03.2012

Prin liniştea deşertului, ne îndreptăm spre Marele Canion.

Pietrele astea erodate seamănă cu ruinele unor cetăți.

„Defilăm" printre dealuri roşii. Rocile cristalizate sclipesc în soare.

S-au descoperit fosile de dinozauri de milioane de ani.

Grand Canyon cu relicvele sale arată ca un oraş de castele.

Rio Colorado (Râul Colorat) a săpat în aceste abisuri de 1,6 km adâncime, ajutat de ploi, zăpezi, vânturi şi cutremure (din Munții Stâncoşi).

Grand Canion se-ntinde pe 446 km, cu o lățime de 29 km.

Plantele secretă acid, ploaia conţine acid, acidul decimă rocile. Prin ger-căldură (contractare-dilatare) piatra crapă. Procesul de eroziune este continuu.

Părintele Francisco Garcés (1738-1781), misionar spaniol pentru creştinarea indienilor, a botezat Râul Colorado şi Deşertul Pictat, în 1776.

Trei eco-regiuni:

Platoul Colorado, Deşertul Mojave şi Marele Bazin se întâlnesc în Marele Canion-Parashant formând o diversitate de plante şi animale dintre care patru specii de plante şi 29 specii de animale sunt ocrotite de lege. Curcubeul de culori triumfă, expus de straturile de roci sedimentare din erele Paleozoică şi Mezozoică.

Înălțimea variază de la 425 metri la 2425 metri între Golful Grand Wash şi Muntele Trumbull.

Populația a locuit aici de acum 12.000 de ani. În prezent, indienii din tribul Paintes din Sud încă viețuiesc aici.

Poezie roşie la Deşertul Pictat.

15.03.2012

„Deşertul pictat” – frumoasă denumire: Desierto Pintado în spaniolă, Painted Desert în engleză.

Cel mai curat aer din SUA. Dar şi poluare există din cauza omului: sulfaţi, nitraţi, praf, materie organică reziduală de la industrii.

Structuri negre (de bazalt) contrastează cu roşul şi verzuiul deşertului.

În formaţiunea rochiferă, s-a depistat un strat lipsă, probabil erodat, între bazalt (depozitat acum 5-8 milioane ani) aflat deasupra şi stratul de mâl întărit, portocaliu, format acum 225 milioane de ani.

Primul explorator englez a fost lt. Amiel Whipple, în 1853, iar artistul Baldwin Möllhausen a publicat ilustraţii, pe când Jules Maicon a tipărit o descriere a pădurii pietrificate.

Multe plante şi animale fosilizate.

Congressman-ul american John Fletcher Lacey a promovat, în 1906, actul de protejare a obiectivelor istorice, ştiinţifice, artistice din ţară.

„Ruta 66”, strada celebră care lega Chicago cu Los Angeles (peste 2.200 mile). Considerată „drumul oportunităţii, legând estul cu vestul american.

O maşină de început de secol XX este expusă în acest punct din deşert.

Compania de Cale Ferată Burlington din Nordul Santa Fe se-ntindea pe traseul Rutei 66, peste Rio Puerco (Râul Porcului!).

Primele căi ferate în sud-vestul american au fost construite în 1882.

Ruta 66 este înlocuită astăzi de Autostrada I 40.

În anii 1930 turiştii făceau haltă la staţia Adamana, şi-apoi vizitau Pădurea Pietrificată.

Tribul Puerco a locuit aici între 1250-1380 d.Hr. făcând legătură între triburile Zuni, Hopi şi Anastazi.

Râul din apropiere le era vital pentru culturi (bumbac, porumb, squash, fasole) şi animale.

Foloseau unelte de piatră.

S-au găsit „petroglife” [desene de zei (kachinas), păsări, vânătoare, pe roci].

Casele fără fereastră.

Construcţii *kiva* pentru ceremonii şi lucru.

Trăiau în gente / bande (familii lărgite).

După anul 1500 au dispărut din istorie (descendenţii lor fiind Zuni şi Hopi).

Locul cel mai concentrat cu petroglife (datând de acum 650-2000 de ani) prezintă imagini zoomorfe, spirituale (kachina), antropomorfe, mâini etc. [Denumit „Roca ziar”!]

Paleontologi care au studiat fosilele de aici: John Muir, Annie Alexander, Charles L. Camp, între anii 1853-1921.

Clifuri şi bârne cad şi în prezent datorită agenţilor climatici. De exemplu în punctul Blue Mesa s-a prăbuşit un vârf, în anul 2005. Azi sunt şi mâine nu sunt.

Totul e schimbător.

Pădurea pietrificată.

Ce imagini prăpăstioase!

Crăpături mici în stânci au fost lărgite şi adâncite de apă până la bază – încât suprafaţa stâncilor arată ca pielea de elefant. Iar dungile colorate ale straturilor parcă formează turme de zebre.

Rocile s-au „măcinat” şi „cimentat” natural.

Vizitatorii au devastat parcul natural luând tone de pietre ca amintire. Astăzi se pedepseşte ca amendă sau închisoare, sustragerea de roci.

O pădure întreagă (denumită „Cristal”) transformată în butuci pietrificaţi.

[Turiştii au “şterpelit” pietrele semipreţioase din această pădure.]

Hanul de la Pădurea Pietrificată.

Cum s-a format pădurea de piatră?

Acum 225 milioane de ani trunchiuri de copaci căzuți la sol au fost inundați. Apa cu siliciul au pătruns în lemn introducând minerale în celulele organice.

Culorile deşertului provin de la oxidul de fier (roşu, galben, portocaliu), oxidul de magneziu (albastru, purpuriu, negru) şi carbon (nuanțele de gri).

Pădurea pietrificată a fost declarată Parc Național în anul 1906, pentru a proteja-o.

Acum 225 milioane de ani exista un megacontinent care mai târziu s-a rupt în continentele moderne.

Era un climat ecuatorial în aceste locuri în perioada Triassică. [Oameni primitive au locuit aici cu cel puțin 10.000 de ani înainte.]

Animale din Era Triassică: reptile şi amfibii uriaşe, dinozauri, peşti, nevertebrate. Fosilele acestora sunt astăzi studiate de paleontologi.

Arbori groşi şi foarte înalţi, căzuţi, au fost acoperiţi de sedimente în mâlul de la fundul apelor. Multe trunciuri s-au descompus şi au dispărut. Altele s-au pietrificat. Cum? Cenuşa vulcanilor a penetrat straturile de sedimente, iar apa a dizolvat siliciul din cenuşă şi a pătruns în trunchiurile copacilor, umplându-le celulele, apoi s-au cristalizat. Fier şi alte minerale s-au combinat apoi cu cuarţul.

Interesant, curios, este faptul că mai toţi buştenii pietrificaţi sunt parcă despicaţi cu polizorul în butuci mici. Tăietura e dreaptă, perfectă, însă nefăcută de om, ci de natură (din cauza cuarţului, sub presiune, s-au produs fracturile trunchiurilor după pietrificare – ca un lemn tăiat cu gaterul!).

Multe specii de plante fosilizate au fost descoperite în Formaţiunea Chinle.

În 1964 Congresul American a votat o lege de prezervare a „sălbăticiunii" (*Wilderness Act*): restricţionând mineritul, păscutul.

Peste 800 de şantiere arheologice există în aria Pădurii Pietrificate. Uneltele şi petroglifele descoperite contribuie la studierea populaţiei care-a locuit pe aceste meleaguri:

- *paleo-indieni* (13.500-8.000 î.Hr.): nomazi, cu suliţe şi săgeţi;
- *cultura arhaică* (8.000-500 î.Hr.): începe sedentarismul şi cultivarea pământului;
- *împletitorii de coşuri* (500 î.Hr.-650 d.Hr): bordeie, decorarea oalelor, folosirea arcului şi-a săgeţilor;
- *pueblo ancestrali* (650-1400 d.Hr.): decoraţii colorate, credinţă într-un zeu (*kachina*, grafiat şi *katsinam*), folosirea unor camere (denumite *kiva*) pentru ceremonii, populaţia strânsă în comunităţi mai mari.

Zbor spre infinit.

Circa 100 $ pe zi de persoană ne-a costat în medie. Am făcut un tur de forţă de circa 4.000 de km, în şapte zile. Conduceam, vizitam, mâncam, dormeam – şi tot aşa.

Excursiile te-ajută să ieşi din tine însuţi, să-ţi găseşti armonia şi pacea.

Monumentul național El Morro

30.03.2012

Monumentul este săpat în nisip stâncos, ca o oază în deşert, în statul New Mexico.

Între anii 1100-1400 au locuit în triburi indienii Pueblos.

Petroglife de-acum 700 de ani, de la aceşti indieni din sud-vestul Statelor Unite.

Spaniolii fac expediții între 1539-1774. S-a găsit o inscripție a guvernatorului spaniol Don Juan de Oñate, din 1605.

Între 1846-1906, expediții militare ale Statelor Unite.

În 1906, e declarată zona ca monument, de către Preşedintele american Theodore Roosvelt.

Autorul, la un iaz între stânci.

În vechime, ce i-a atras pe indieni în zona aceasta este o sursă de apă, în deşert, singura pe o rază de 30 de mile.

Triburile Zuni şi Hopi locuiau aici, în secolul 16, când au sosit spaniolii. Făceau negoţ cu celelalte triburi: Apache, Ute, Paintes, Havasupais.

În 1680 indienii s-au revoltat contra colonizatorilor.

New Mexico a trecut, în 1821, de sub Spania în Republica Mexic.

Iar între 1846-1848, în timpul Războiului Mexican, S.U.A. preia noi teritorii spaniole.

Misionarii spanioli îi creştinează pe indieni.

Lupte, apoi, între trupele Statelor Unite contra triburilor Navajo şi Apache în special.

Navajo s-au predat în anul 1864, iar 8500 de Navajo au fost forţaţi să plece în exil, în Fort Summer, localitate în partea de est a statului New Mexico. După semnarea tratatului final, în 1868, indienii Navajo s-au reîntors pe pământurile lor.

Apache [se citeşte *Apacii*] au fost cei mai războinici, cedând abia la finele secolului 19. Victorio a fost liderul lor.

Ultimul conducător Navajo a fost Manuelito.

Mergem pe cărări în vârful *clifului* (falezei, malului prăpăstios). Ruinele unui oraş, *Atsinna* (care înseamnă „unde inscripţii sunt pe pietre”), ocupat între anii 1275-1400 de către strămoşii tribului Zuni.

Ruinele oraşului Atsinna.

Oraşul era ca o cetățuie cu 800 de camere. Trăiau toți laolaltă.

Muzeul „El Morro” conține exponate privind prezența omului pe ultimii 700 de ani în acest loc.

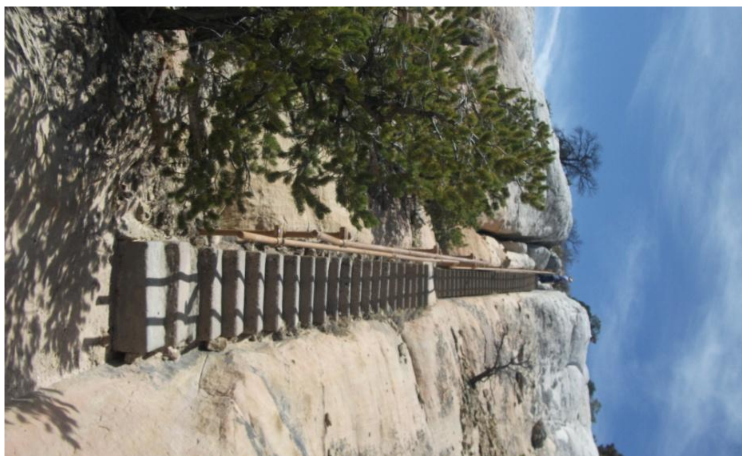
Istoria şi peisajul te îmbie la meditație şi te inspiră la creație...

În mijlocul cactuşilor.

Dacă indienii au numit acest land *Atsinna*, conchistadorii spanioli i-au zis *El Morro* (*locul capetelor* – datorită povârnişurilor abrupte ieşite inopinant din terenul plat), iar anglo-americanii *Inscription Rock* [stânca de inscripţii].

Multe inscripţii în spaniolă: *pasó por aquí* [*am trecut pe aici*], apoi numele exploratorilor, turiştilor, plus date, simboluri.

Abrupteţea muntelui El Morro.

Indienii vechi, denumiţi *pueblo* (de către spanioli), construiau prin anii 1000 d. Hr. case jumătate în pământ (în gropi), jumătate afară (precum bordeiele).

Începând din 1275, indienii Asinna sedimentau rocile cu clei, construind ziduri. Camerele erau unele lângă altele, plus spaţii mai largi pentru întruniri sau ceremonii religioase.

În secolele 16-17 căutătorii de aur au bântuit zona împinşi de mitul unor presupuse oraşe de aur care ar fi existat într-un loc numit Cibola.

Dintre exploratori: Fráncisco Vasquez de Coronado (în 1540) – există şi o pădure în onoarea sa (*Coronado Forest*), misionarii franciscani Fray Augustin Rodriguez şi Antonio de Espejo în 1581 şi respectiv în 1583.

Aceştia căutau depozite de argint. Dar n-au descoperit nici aur, nici argint!

Don Juan de Oñate colonizează, în 1598, New Mexico, aducând 400 de colonişti, 10 preoţi franciscani şi 700 animale din Spania. Dar viața era dificilă pentru colonişti pe acest platou deşertic.

Indienii Acoma, care se opuneau albilor, sunt persecutați.

Revolta indienilor din 1680 îi ucide, sau alungă, pe spaniarzi din New Mexico.

Don Diego de Vargas recucereşte zona în 1692. Urmează frecvente conflicte cu indienii Navajo, Apache, Ute şi Comancii.

Relief... lunatec!

Între 1821-46, New Mexico face parte din Mexic, care îşi dobândise independenţa de sub spanioli, în 1821, în urma revoltelor maselor conduse de preoţii Hidalgo şi Morelos.

Războiul Mexicano-American se termină cu victoria Statelor Unite, care câştigă vaste teritorii hispanice: California, New Mexico, şi Arizona.

Epoca anglo începe cu incursiuni ale Lt. James H. Simpson contra indienilor Navajo, în 1849.

Drumul spre California trece prin New Mexico. Se construieşte calea ferată (în anii 1851-3), iar în 1857 armata americană experimentează transportul cu cămile.

Am mers şi *la Muntele Sacru* al indienilor Zuni, circa 20 de mile mai departe.

Muntele Sacru al Indienilor Zuni.

Aici s-au ascuns indienii Zuni pentru a scăpa de răzbunarea spaniolilor (după Răscoala din 1680). Exista o singură cărare care urca pe povârnişul înalt, însă păzită de indieni. Spaniolii n-au putut urca. Au murit totuşi mulţi indieni, fiind împresuraţi, izolaţi acolo, câteva luni.

...Nu ne-au dat voie să urcăm.

Pe drumul asfaltat, un monument dedicat antropologistei Matilda Coxe Stevenson (1849-1915), care-a studiat tradițiile şi religia indienilor Zuni.

Cu maşina prin zona *El Malpais* (*pământul rău*, în traducere mot-á-mot).

Lavă neagră de vulcan arătând ca brazdele arate parcă de un tractor uriaş ...

Încă mă ține vechiul meu Buick.

Zice Lilia: *Dacă tu ai fi singur pe-o insulă, ar trebui să ai ceva pe ce să scrii! Că scrii continuu...*

În fiecare seară, când sting lumina, îmi fac bilanțul: ce am realizat azi şi ce nu?

Sunt mulțumit, sau nemulțumit?

A fost o excursie instantanee, nepregătită.

Casa cu păpuşi

30.09.2012

O casă cu 8000 de păpuşi „Barbie”, mici şi mari, colectate începând din anul 1990 de către doamna Sarah Ramsey, în zona Williams Acres, vest de Gallup, la vreo 2-3 mile.

Sarah Ramsey (în stânga).

4-5 camere pline cu păpuşi. Sarah produce manual veşmintele numai, sau le modifică îmbrăcămintea, apoi le coafează pe păpuşele.

The hobby keeps you young [Pasiunea te menține tânăr].

Mereu cotrobăie prin bâlciuri, magazine, *yard sales* (vânzări particulare).

Păpuşile mari parc-ar fi vii.

Sarah a lucrat ca profesoară la ciclul primar şi general, suplinitoare timp de 25 de ani pe la şcoli publice din jurul Gallupului. A venit din statul Kentucky.

Galeria conține şi păpuşi vechi, de-acum 25 de ani, cărora le-a crescut valoarea.

Am colindat prin 43 de țări şi nu am văzut o galerie asemănătoare.

Sora lui Sarah, Glenda Taylor, în Illinois, are o galerie de păpuşi asemănătoare. Surorile s-au luat la întrecere: care colectează mai multe.

Guiness Book of Records au zis că trebuie să numere păpuşile ca s-o treacă pe Sarah în Cartea Recordurilor.

Colecția de păpuși.

„The Ramseys” scrie pe proprietatea lor.

Sarah spune că nu şi-ar vinde colecția nici pentru un milion de dolari! E viața ei.

Într-o mică aşezare, dacă n-ai o pasiune, te tâmpeşti...

Mereu ai câte ceva de văzut, şi deseori în locuri în care nici nu te aştepți.

New Mexico, sud

11.10.2012

„Vacanța de toamnă” la universitate. De fapt, doar o zi liberă, astăzi, joi. Însă, cu weekend-ul, se fac patru zile, suficiente de vizitat sudul New Mexicului.

Cu Chevy-ul meu conduc de drag. Mă înveseleşte muzica de la radio (99.1 country music, 99.9, 103.7, stații din Gallup chiar).

Lilia aduce CD-uri cu melodii spaniole şi ruseşti (printre care cântăreața bucovineancă Sofia Rotaru din Ucraina).

Parcă aş tot călători la... infinit!

Pe I 40, dincolo de Albuquerque.

Deşert, deşert... Doar iarbă pălită. Nu vezi un arbust.

Nicio maşină pe autostradă. Mi-alunecă piciorul pe accelerație fără să observ la 90 de mile pe oră (150 km/h):

- Mă, eşti nebun! sare Lilia.

Pustiu cât vezi cu ochii. Plat, plat.

Mici aşezări cu case părăsite, biznisuri falite din cauza crizei, rar câte-un om: Moriarty (după numele unui criminal în serie din serialele cu Sherlock Holmes), Vaughn etc.

Orizontul, ca-n farfurie. Pun pe *cruise control*, la 75 MPH, şi automobilul merge singur.

- Cred că tu ultimul ban o să-l dai pe excursii! zâmbeşte Lilia.

Călător ca vântul şi ca gândul...

Călător la nesfârşit.

Lilia a dat sonorul la maxim în cabină şi cântăm odată cu radioul.

Muzeul UFO din Roswell

5 $ intrarea. Pilotul Kenneth Arnold a observat la 24 iunie 1947 o formaţie de nouă UFO-uri, zburând cu viteza de 2 Mac (de două ori viteza sunetului, în momentul când încă aviatorii nu depăşiseră viteza sune-tului; Chuck Yeager urma să o depăşească două luni mai târziu).

Reconstituire la Muzeul UFO din Roswell.

Militarii ar fi capturat o farfurie zburătoare în Roswell, scriau ziarele în iulie 1947, dar oficialităţile, prin Gen. Roger Ramey, au răspuns că a fost un aerostat meteorologic. Se crede c-au fost aparate de zbor secrete militare americane.

Ziarele vremii („The Washington Post", „Roswell Daily Record") au făcut multă zarvă.

Militarii au căutat să ascundă adevărul, datorită panicii populației că ar fi invadată, datorită opoziției religiei, datorită fricii că inamicii Americii ar afla secrete despre noi tehnologii. Fizicianul Werner von Braun, de origine germană, analizând compoziția materialului navei căzute, a considerat că nu este de origine pământeană.

Manechinii extratereştri expuşi lângă o farfurie zburătoare mişcă din capete şi arată mai urâți decât cei din filme.

Autorul, lângă un extraterestru.

Cazuri de răpiri, după declarațiile/pretențiile unora, de către extratereşti, a unor persoane.

Despre *Aria 51*, zonă secretă de cercetare militară americană în statul Nevada, în 1994 Hollywood a turnat un film, numit chiar „Roswell”, unde o scenă prezintă chiar autopsia unui... extraterestru (reprodusă în mărime naturală şi-n muzeu).

Umanitate.

Roswell este un orăşel ce se-ntinde de-a lungul străzii principale (*Main Road*), mai mare ca Gallup-ul şi mai modern. Există aici Institutul Militar New Mexico.

Evenimentul UFO a fost popularizat de către Charles Berlitz şi William Moore prin cartea lor „The Roswell Incident” din anul 1980, şi mai ales de Kevin Randle şi Donald Schmitt în cartea lor „UFO Crash at Roswell” din anul 1991, după care s-a făcut filmul de mare succes „Roswell”.

Pe autostrada US-285 Sud, trecem prin Arsenia, numit orăşelul petrolului, iar câmpul până la Carlsbad e presărat cu pompe de extras ţiţei.

Înnoptăm la Carslbad Inn, 79.50$ pe cameră.

Lilia, în fața Muzeului UFO.

Evenimentul UFO din Roswell a fost popularizat de locotenentul Walter G. Haut, care lucra la Baza Militară ca publicist, la ordinul comandantului bazei militare, colonelul William H. Blanchard. Într-o lună, tot globul aflase şi mass-media comenta evenimentul.

12.10.2012

Soarele ca un paiangen pe cer... Se văd razele ca spițele de la bicicletă... *world wide web*...

De la Carlsbad, pe autostrada 62/180, la *Parcul Național al Munților Guadalupe* din Texas.

Înainte, intrasem la câteva ferme, de curiozitate: Rattle Snake Springs, Slaughter Canyon.

Totdeauna mai e ceva de văzut, niciodată n-ai vizitat totul. Alteori, cauți ceva şi găseşti altceva.

Prin deşertul newmexican mergi şi mergi la infinit...

Plăcerea de a conduce pe autostradă...

Uneori, când sunt obosit sau depresat, în Gallup, o iau pe freeway cu maşina, conduc lin, cu viteză constantă, stau pe aceeaşi bandă [ca la avion când îl pui pe *auto-pilot*], şi-mi limpezesc mintea.

Meditez la problemele vieții, fac planuri, mă gândesc la soluții.

Este o adevărată terapie... rutieră!

Peşterile Carlsbad

De la Carlsbad, pe strada Canal, care se transformă în şoseaua 62/180 până la Whites City, apoi şapte mile pe Şoseaua 7 până la „Peşterile Carlsbad”.

Intrarea: 14$ de persoană pentru două tururi.

Coborâm cu liftul 230 metri direct în peşteră!

Cadru din Peşterile Carlsbad.

Vizităm, la început, Peştera „Palatul Regelui”. Sunt cunoscute peşterile din zona aceasta, formate de către acidul sulfuric care a dizolvat calcarul. La suprafaţă, deşertul se înfăţişează cu tufişuri scunde, iarbă palidă, cactuşi, roci...

Căldură şi uscăciune. În subteran, la adâncimea unei clădiri cu 75 de etaje(!), e frig şi umed.

Mai intrasem într-o peşteră din Jamaica (în iarna 2009-2010), şi din România, la Polovragi („Peştera Muierii” – unde se ascundeau femeile şi copiii când năvăleau turcii...). Eram elev la Generală când am fost în tabără la Plovragi.

Dar aceste peşteri fuseseră create de ape.

Peşterile din Carlsbad au fost descoperite de Jim White în 1898, care lucra pentru parcurile naţionale. A văzut parcă un fum ieşind dintr-o gaură, în munte.

Când colo, era un roi de lilieci. A coborât cu o scară şi a explorat labirinturile crăpăturii.

Aceste peşteri s-au format, conform estimărilor geologice, acum 500.000 de ani prin prăbuşirea stâncilor datorită unor râuri de acid sulfuric ce săpau în interiorul muntelui.

Trăiau mulți lilieci. Ei sunt orbi, văd cu urechile, prin ultrasunete! Model după care s-au construit sonarele de azi.

Excrementele liliecilor sunt folosite şi astăzi ca îngrăşământ agricol.

Trecem dintr-o cameră subterană în alta. King's Palace (Palacio del Rey în spaniolă) este un giuvaier de brizbrizuri, sculpturi evident naturale, frumoase. Parc-ar fi o galerie de artă!

Stalactite şi stalagmite, multe de stâncă, nu de gheață, ca-n alte peşteri, precum şi buchete de flori.

Popularizarea peşterilor Carlsbad a fost făcută de către un fotograf în anul 1916, publicând în „New York Times”.

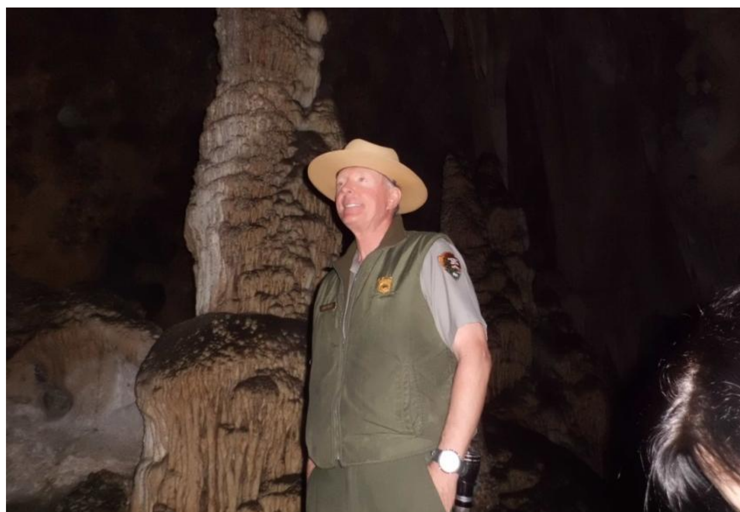
În 1923 sunt propuse, iar, în 1929-1930, Congresul American le aprobă ca monument naţional.

În 1959 se toarnă un film aici, cu actorul James Mason.

S-au descoperit şi fosile antice în aceste peşteri.

Au trebuit mii de ani pentru crearea de stâlpi de stânci (prin unirea întâmplătoare a unor stalactite cu unele stalagmite). Acidul sulfuric este întrebuinţat şi la bateriile de la maşini.

Un ghid pădurar, entuziasmat de minunăţiile din Peşterile Carlsbad.

În peşteri trăiesc diverse microorganisme, printre care microbii „extremofili” din Peştera Lechuguilla ce ar putea contribui la lecuirea cancerului.

Multe peşteri încă neexplorate la Carlsbad, însumând 135 de mile.

Peştera „Palatul Regelui” este, ca lungime, a şasea din lume.

Din cauza refracţiei luminii, micile bălţi de apă par verzui.

Ţi se pare un infern când te uiţi în jos. Iar când cobori, parcă te-ai duce în fundul pământului! Există „gropi”, numite oficial „fără fund” (neexplorate).

Alte cadre din Peşterile Carlsbad.

Vezi figuri şi figurine formate din roci, parcă mulţimi de oameni, parcă sfinxi ori faraoni subterani, parcă dantele şi mărgele de piatră, sau balauri scoţând capetele din hăuri...

Filme cu moroi, strigoi sau aventurieri în căutare de comori, ori documentare de exotism se pot produce aici.

În unele locuri, stânca e alburie, că te-ai crede înăuntru unui munte de zăpadă.

Jim White a ieşit la pensie (din peşterile sale) în 1929. Să-l amintim şi pe-al nostru savant Emil Racoviţă (1868-1947), care a înfiinţat speologia, ştiinţa studierii habitatului din peşteri.

Grotele par sculptate.

Iată infinitatea naturii, diversitatea excursiilor.

Lilia afirmase că nu mai e nimic de vizitat... toate se repetă. Că se lasă de „plimbări”...

Dinat la restaurantul „Dragon China”, 7,64$ de persoană (*all you can eat*), oricât de mult poţi mânca (pe alese).

Pun benzină (aproximativ 100$ a costat benzina pentru întreaga excursie, circa 1000 de mile) şi... foc la ghete!

Din nou pe autostrăzi: 289 Nord, spre Artesia, 82 Est spre Cloudcroft, şi-apoi ajuns la Alamogordo.

Nisipurile Albe (White Sands)

Ce curate, ce albe sunt dunele! Şi pâlcuri de ierburi din loc în loc. Nu avem voie cu alcool în parc.

Lilia, la Nisipurile Albe.

16 mile are traseul, zona Nisipurilor Albe se întinde pe 710 km², la 15 mile de Alamorgo. 3$ intrarea în parc. Conform informaţiilor oficiale, dunele s-au format acum 250 de milioane de ani din ghips depozitat pe fundul unei mări joase. Ghipsul s-a împietrit, înglobând depozite marine, care s-au ridicat acum 70 de milioane de ani când s-au format Munţii Stâncoşi. Iar, acum 10 milioane de ani, platforma de ghips s-a prăbuşit, formând Bazinul Tularosa, iar crestele rămase au creat Munţii Sacramento şi San Andres.

Ghipsul (suflat de calciu) se dizolvă în apă. Pe asflat s-a pietrificat. Parcă întreaga suprafaţă a Nisipurilor Albe a fost făcută de... extratereştri! S-o repereze din cosmos!

Nisipul parcă e zahăr pudră.

Dispare vegetația pe măsură ce ne afundăm în parc. Ca munți de zăpadă dunele. Seamănă cu dunele de ghips de pe planeta Marte.

Roboții mobili (*rovers*) „Spirit" şi „Opportunity" au coborât pe Planeta Roşie în ianuarie 2004, în căutarea de urme de viață în posibile fosile calcificate în ghipsul de pe Marte. Mulți sulfați se găsesc în aceste dune albe.

Plantele şi animalele s-au adaptat cu greu la dunele mişcătoare din White Sands. Arborele Yucca a rezistat, ținându-şi frunzele deasupra nisipului, crescând 30 cm pe an.

Dintre animale, majoritatea nocturne: rozătoare, iepuri, vulpi, coioți, arici.

Apoi gândaci, guşteri şi păsări diurne.

Amețesc când scriu în maşină (Lilia conduce)...

De ce deşertul din sud-vestul Statelor Unite nu arată precum Sahara? Datorită microorganismelor (cianobacteria), muşchilor şi lichenilor, ciupercilor fungoide, care previn eroziunea solului, fromând cruste criptogramice.

White Sands este cel mai larg ținut de dune de ghips din lume.

White Sands e foarte dinamic, dunele mutându-se spre nord cu 10 metri pe an.

După trecerea sub patrimoniul național al Yellow-stone-ului în 1872, apoi a Parcului Munților Sacramento în 1898, a urmat şi White Sands în 1920, în timpul administrației Hoover. Alăturat, există şi o zonă militară (*White Sands Missile Range*), folosită pentru testarea rachetelor germane capturate după cel de-al Doilea Război Mondial.

Autorul, în pustiul alb al dunelor de nisip.

Iar în partea de nord a acestei zone este marcat locul (denumit Trinitate) unde a fost detonată prima bombă atomică: la ora 5:30 dimineața, pe 16 iulie 1945, împingând omenirea în epoca atomică.

Alamogordo a fost înființat în anul 1898.

Am impresia că toate oraşele pe care le văd sunt mai frumoase ca Gallup!

13.10.2012

Am dormit la Motel 6 în Alamogordo.

52,86$ pe noapte, camera 130.

Dimineața, vizităm centrul istoric (strada New York).

Ca o tablă de şah e împărțit Alamogordo, cu autostrada White Sands ca axă centrală.

Teren plat, artere drepte.

Orăşelul Alamogordo.

Mai puţine semne de circulaţie prin sudul statului New Mexico, încât în White City nu găseam intrarea spre Peşteri (de trei ori ne-am învârtit, când pe o rută, când pe alta).

Dar nu sunt gropi pe şosele, ca-n România, unde ca să mergi pe drum trebuie să zbori!

Iată şi o zonă pe strada (highway) 54 Nord, denumită „Billy the Kid" după numele unui celebru bandit evadat spectaculos de la închisoare.

Am oprit la Carrizozo, la un Market, să cumpărăm mâncare. Apoi, pe 380 West către San Antonio, şi I25 Nord. Popas la Socorro, unde fiinţează un Institut Tehnic. De-a lungul bulevardului California şi la Râul Mare (Rio Grande).

Un gang de motociclişti bărboşi, cu jachetă emblemă, negre, pe care e scris BANDITOS (!).

Market-ul Carrizozo.

Munții Sandia

Pe I25 Nord am continuat drumul până la Sandia Peak Tramway, ieşirea 234.

„Sandia" înseamnă lubeniță pe spaniolă. Exploratorii hispanici i-au dat acest nume datorită culorii terenului şi rocilor.

De 15 ani am trecut periodic prin Albuquerque şi n-am ştiut de acest teleferic, construit de compania elvețiană Bell Engineering of Lucerna, la inițiativa antreprenorilor locali Robert Nordhaus şi Ben Abruzzo.

Din cauza topografiei terenului abrupt, accidentat, construcția a durat 24 de luni, testarea telefericului 60 de zile, iar primii pasageri au survolat înplțimile la 7 mai 1966.
Dar, pentru mine şi Lilia, mai bine mai târziu decât niciodată.

- Hai să tragem o porție de spaimă!, glumesc eu.

Costul construcției, în 1964, a fost de 2.000.000$, care azi ar însemna... 30.000.000$ (iată ce inflație într-o jumătate de secol: de 15 de ori mai mult!).

Pregătiți de aventură.

Pe noi biletul ne-a costat 20$ de persoană, dus-întors, 15 minute + 15 minute.

Simți un gol de aer în cap la fiecare stâlp pe lângă care trece cabina teleferică, iar ghidul Davis ne îndeamnă să țipăm, pentru a ne descărca psihic.

În afara stâlpilor terminali, mai există doi stâlpi în interior. 50 de persoane în cabină (capacitatea maximă).

Lungimea orizontală a traseului este de 4,46 km (cea mai lungă din lume), iar ridicarea pe verticală: 1163 metri, şi merge cu o viteză de 6 metri pe secundă.

Înfiorător când coboară... parcă te afunzi în hăuri... lumea țipă şi râde...

- Nu te uita în jos, o povățuiesc pe Lilia.

- Ba, tocmai asta e plăcerea, zâmbeşte.

Telecabina Sandia Peak.

Rocile munţilor Sandia întruchipează diverse figuri. Datorită mineralelor, sunt colorate.

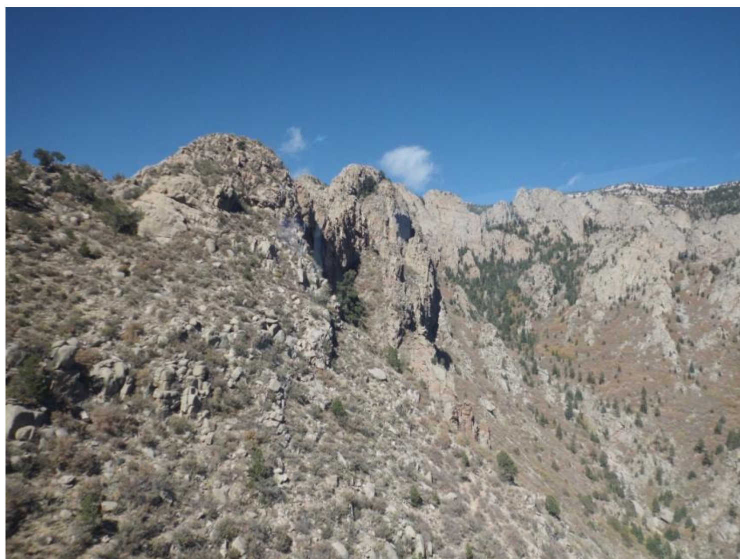
Ţi se afundă urechile. Vedem 10% din suprafaţa New Mexicului, până la Muntele Taylor (din Grants), la Vârfurile Cabezon şi Redondo, şi depresiunea Valle Grande (circa 160 km în depărtare).

Sus, în Vârful Sandia, un vânt de-ţi zbura şapca din cap... şi frig ca-n miezul iernii... oamenii chirciţi, zgribuliţi, cu capişoane şi glugi, cu scurte groase. Pe povârnişul opus e pârtia de schi.

La întoarcere, un agajat de la teleferic, care tocmai terminase lucrul, s-a întors deasupra, pe cabina teleferică, legat cu un cablu... Aşa, de *fun* (distracţie)!

Munţii Sandia sunt din granit, care s-a format prin solidificarea magmei acum 1,5 miliarde şi conţine mică, feldspat şi cuarţ, peste care s-a depus calcar.

Munții Sandia, New Mexico.

Ecologia Munților Sandia, flora, fauna ar fi interesate de studiat.

Trei ore aşteptasem la coadă să cumpărăm bilete, apoi să intrăm în cabină.

Pe bulevardul Tramway Sud, apoi vest, pe I40, şi direcția Gallup. Exclamă consoarta:

- Pe unde n-am mai umblat noi!...

Şi am depănat tot felul de amintiri.

Să vezi lupii

21.20.2012

Ne ducem cu maşina nouă la *Wild Spirit Wolf Sanctuary* (Rezervaţia Lupilor cu Spirit Sălbatic), 63 de mile de Gallup, o oră şi jumătate.

Autorul, la Rezervaţia Lupilor.

Pe şoseaua 602 sud; stânga (est) pe şoseaua 53 spre Ramah; sud pe drumul pietros B1A 125; dreapta pe B1A 120 spre Mountain View.

O „fermă" privată de lupi, câini-lupi, câini sălbatici, şi vulpi. În total, 62 de animale îngrădite în circa 25 de ţarcuri de sârmă.

Guvernul nu-i ajută cu nimic pe proprietari. Le impune doar legi, şi le dă amenzi!..., ne destăinuie ghida Eileen, o fetişcană cu părul negru, dar vopsit parţial în şuviţe verzi.

Ghida, în cuşca unui lup.

Este o organizaţie nonprofit, dedicată protejării animalelor abandonate sau abuzate. Rezistă din donaţii şi sponsorizări. Intrarea a costat doar 6,50 $ de persoană.

Ni se explică diferenţele dintre câini şi lupi:

- câinii sunt mai gălăgioşi, mai certăreţi; lupii sunt mai liniştiţi;
- câinii pot fi dresaţi, lupii nu;
- lupii se adaptează mai greu şi sunt impredictibili;
- lupii sunt mai mari (cu picioare mai înalte şi labe mai groase);
- lupii înfulecă bucăţile de carne (nu le mestecă în gură); de aceea se şi zice „mănânci ca un lup" (adică repede, pe nerumegate).

Labe de lup.

Fiecare animal are un nume: „Flurry”, „Ally”, „Contessa”, „Duchess”, „Gipsy”, „Zorro” etc. Câte 2-3 animale într-un ţarc, fiecare cu istoria lui (ne povesteşte ghida).

Câinii sălbatici, precum Dingo, au fost aduşi din insula Noua Guinee.

„Nikki” e cel mai neîmblânzit (*bad boy!*)... nici un dresor nu se poate apropia de el. „Silva”, o lupoaică, are doar trei picioare (unul i-a fost amputat).

Cei mai mulţi erau lupi albi sau gri, precum siberienii Husky. Alţii erau negricioşi, parcă daţi cu funingine.

Un lup negru.

Cel mai greu lup avea 175 lbs. (aprox. 80 kg.), iar cel mai înalt semăna cu un căluț (ponei).

Un singur vulpoi exista în rezervație, cu coada lui stufoasă şi groasă. „Şi mai e şi hoț", ne spune ghida, „fură mâncarea altora"!

Vulpoiul hoț.

N-avem voie să mângâiem sau să hrănim animalele.

Ne-am planificat/programat, eu şi Lilia, mereu să vizităm câte ceva... fiindcă nu se ştie cât mai stăm pe aici.

Deşert şi canioane

22.11.2012

Stau pe capanea, la etajul întâi, şi orizontul îmi pare deschis. E un soare luminos, vesel, iar aerul te-nţeapă înviorător la faţă. Mai mare dragul să citeşti, să scrii, să meditezi.

De Thanksgiving, iar în excursie locală. Pe drumul 491, pe care nu mai fusesem (deşi lângă Gallup). Trecem prin Ganado, apoi Canionul Keams (cu case în vârf); teritoriul tribului Hopi.

Buze de deal.

Teren accidentat ca pe Lună!

Stânci erodate în Canionul Antilopelor.

Strada ondulată, urcând şi coborând, ca valurile mării.
Artizanate şi muzee de-o parte si de alta.
Văgăune din care te-aştepţi să iasă... balauri!

Apoi, deşertul devine plat ca-n palmă... se duce piciorul în acceleraţie fără să simţi... la 90 de mile pe oră.

Merge lin de parcă stai!

Doar iarbă galbenă cât vezi cu ochii... Şi ciori negre.

... Facem pozeee... la infinit!

Asfaltul albastru se-ntinde ca un şarpe răsucit pe câmpul ruginit.

Un pustiu gol-goluţ, doar cu buruieni pe el.

Chevy-ul meu trage ca pe şine, deşi la întoarceri huruie telescoapele de la roţi. Maşina în văi se lasă ca-n abis...

Pun benzină în Tuba City (după trei ore de condus).

Defilee roşii printre stânci.

- Ne ducem pe la dracu-n dinţi să vedea nişte pietre-n munţi!, exclamă Lilia.

Plecasem dimineața la 6:30, şi-am ajuns la Page, statul Arizona, la ora 11:00.

Plătisem intrarea la Canionul Antilopelor (numit astfel pentru că demult trăiau aici astfel de animale) cu cartea de credit VISA, pe Internet: 76,53 $ pentru două persoane, dar, fiindcă am cerut să ne facă turul de la 13:30 la 11:30, ne-au mai taxat 20.00 $. [Totul se măsoară în bani.]

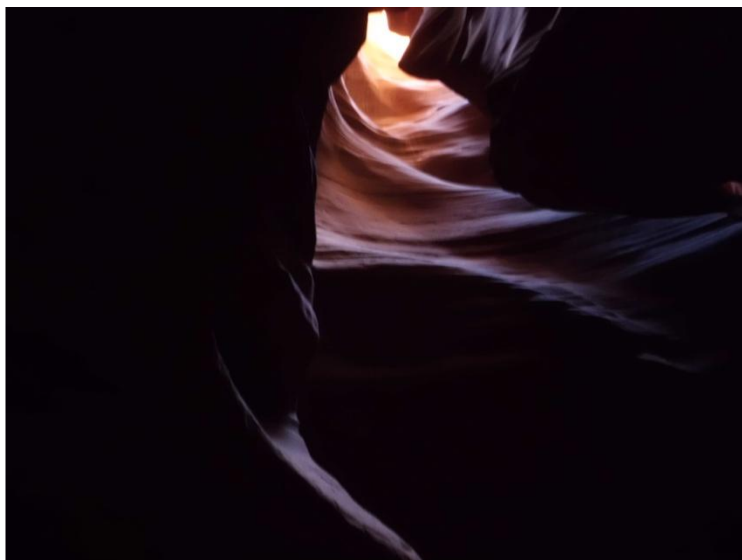
Cu remorca, zguduindu-ne pe drum de țară, compania *Antylope Canyon Tours* ne duce din Page câteva ore până la Canionul Antilopelor. Turişti vietnamezi, japonezi, coreeni şi... români.

Cu remorca prin deşert.

Între 1-2 metri lărgimea despărțiturii între munți, 30-50 metri înălțimea şi lung de 400 m.

Frig înăuntru.

După cum bate soarele printre crăpături, apar efecte speciale, ca regizate din filme.

Ghidul ne-a spus să schimbăm rezoluția aparatelor de fotografiat la ISO 400 (sau 800) pentru perceperea nuanțelor de culori.

Când pozăm, apar culori roşii, albastre, violete, gălbui. Parcă „ard” unele fotografii de roşii ce sunt!

Artă plastică abstractă ne ies imaginile.

Trebuie să aşezi aparatul într-o anumită poziție şi sub un anume unghi.

Se întrevăd figurine de mumii, sfinxi, urşi, oameni, fluturi, delfini.

Vara, în timpul musonului, au fost prinşi turişti sub rafala de ploaie şi s-au înecat...

Canionul este administrat de tribul Navajo.

El a fost descoperit de o fetiță Navajo care păştea oile în 1931.

Te foarte bine dispune muzica în maşină.

Pretty woman
I remember you
I wanna now what love is.

În poze vezi două dimensiuni.
La locul vizitei însă: trei dimensiuni.
Sau chiar mai multe!

Pe şoseaua 89, trecând în statul Utah, ajungem la Dunele de Nisip Roz.

Mai văzusem dune de nisip galbene (în California), cele mai mari; şi albe (în New Mexico), de ghips.

Nisip roz.

Conform arheologilor, au trebuit 170 de milioane de ani dunelor de nisip obişnuit să fie înroşite de oxidul de fier.

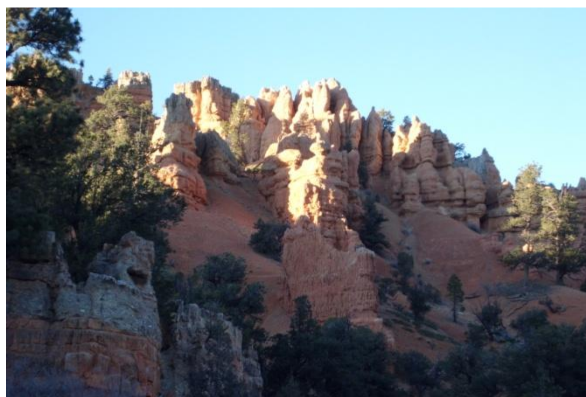

Continuăm pe 89 Nord. Pădurea Naţională Dixie, stabilită în 1908. Canionul Roşu.

Trecem prin tunelurile scurte tăiate în stânci.

La Pădurea Naţională Dixie.

Canionul Roşu.

La *Canionul Bryce*, devenit monument național din 1923. Privim de sus, şi-n depresiune parc-ar fi o armată de oameni (ca soldații chinezi subterani din Xi'an).

Stâncile în hăuri dantelate, roşietice, formând cetăți, clădiri... ciudățenia lumii!

Apa, gheața şi zăpada au săpat Canionul Bryce, care arată şi ca un amfiteatru (depinde şi de unghiul în care priveşti) pe Platoul Paunsaugunt, la circa 700 metri înălțime.

O paletă întreagă de culori. Aici îşi au habitatul mii de specii de plante, sute de specii de păsări şi zeci de specii de mamifere.

Cerul e foarte negru în Bryce. Am înnoptat în Bryce Canyon City la Hotelul Best Western Ruby's Inn, camera 7615, preț 79.55 $ (cel mai ieftin găsit).

Hanul lui Ruby a fost construit de Reuben C. (Ruby) Syrett, care şi-a adus familia în sudul Utah-ului în anul 1916, iar în 1919 a primit permis de la stat să construiască o cabană lângă canion, pe care mai târziu a transformat-o în biznis.

Boltă naturală peste şosea.

23.11.2012

De neînchipuit teritoriul pe-aici! Într-adevăr, Vestul (foarte) Sălbatic! Conduc pe Şoseaua 12 Est, spre Monumentul Naţional de Scări (muntoase) Escalante.

Coline şi movile, albe de data aceasta, la 2500 de metri altitudine.

Cerbii de pe marginea drumului nu s-au speriat de noi. Am oprit maşina – nu era nimeni pe stradă la ora şase dimineaţa când ne-am pornit de la hotel.

Mândri cu coarnele lor, parcă ţin pe cap o coroană. Au început s-alerge elegant, săltând-săltând, ca-ntr-un dans.

Maluri abrupte, albe şi gălbui. (S-a dus roşieticul anterior al stâncilor.)

Aerul – rece, curat, sănătos.

Şoseaua (Scenic Byway) 12 se întinde pe 124 mile de-a lungul Platoului Colorado, în districtele Garfield şi Wayne, din sudul statului Colorado, la altitudine variind între 1200 metri (la Râul Escalante) până la 3300 de metri (pe vârful Muntelui Boulder), conectând aşezări rurale izolate (de câtre 100-300 locuitori fiecare).

Doi exploratori investigaseră zona aceasta sălbatică: John Wesley Powell (maior în cadrul armatei americane şi geolog), care efectuase pe Muntele Boulder o expediție în anul 1872, şi John Charles Fremont (de asemenea militar şi om de stat), care campase aici în 1853.

Multe denumiri geografice sunt făcute în onoarea misionarilor franciscani Silvestre Velez de Escalante şi Francisco Atanasio Dominguez, exploratori în anul 1776.

Există astăzi: Râul Escalante, Scările (Muntoase) Escalante, dar şi Lacul Powell, Râul Fremont etc. Alte denumiri provin de la indienii care au trăit în regiune. De pildă, Râul Paria (grafiat şi Pahreah) provine de la cuvântul „apă murdară" sau „apa cerbilor" în limba Paiute.

Paiuții trăiau în adăposturi făcute din crengi, frunze şi ierburi (precum corturile) şi erau vânători şi culegători. Vânau căprioare, iepuri şi capre de munte – în special bărbații. Iar femeile şi copiii culegeau rădăcini de plante, semințe, fructe sălbatice.

Albii care au colonizat zona erau mormoni (membri ai Bisericii lui Isus Christos a Sfinților din Ultimele Zile), refugiați din cauza persecuțiilor la care erau supuşi de guvernul central american pentru că ei practicau poligamia. Veneau cu căruțele (precum vedem noi în filmele cu cowboys), primeau o bucată de pământ, îşi construiau case, cultivau solul, şi-n special creşteau animale (mai ales vaci, capre, oi şi cai).

Autorul, încălecând o reptilă la Centrul Vizitatorilor din Escalante.

60 mile de la Canionul Bryce la orăşelul-sat Escalante, fondat în anul 1876, şi care numără 750 de locuitori la recensământul din anul 2000. Aici creşte cartoful sălbatic.

Se zice că europenii au adus cartoful din America (dar şi... gândacul de Colorado!).

La Centrul Vizitatorilor din Escalante cumpărăm cărţi despre ecosistemele acestei regiuni.

E frig-*frig*.

Ne zgribulim afară, însă intrăm în maşină şi las motorul pornit în parcare.

Trimisesem o culegere masivă de bancuri „Viaţa noastră e tristă, în schimb salariul e hazliu" unor scriitori prin e-mail... după ce luasem Premiul statelor New Mexico şi Arizona pentru Ştiinţă şi Matematică pe anul 2012.

Şi redactora şi scriitoarea Puşa Roth din Bucureşti replicase cu o cronică pe Internet: cine-ar fi crezut că un savant publică şi o carte de bancuri!

Astăzi, mai mult un efort psihic decât fizic să călătoreşti.

Când bei, intri în realitatea virtuală.

Când călătoreşti, intri din virtualitate(a hărților) în realitate.

În fiecare zi să intreprinzi ceva nou.

Am cumpărat cărți de joc cu roci, minerale, flori şi animale din zonă. Aşa ți le întipăreşti mai uşor.

Cadru din Grădina Diavolului.

Ne-ndreptăm spre „Grădina Diavolului”, la 13 mile de Escalante, pe drum de țară.

În zare se văd straturile de culori diferite ale falezei muntoase, care s-au format, conform geologilor, acum 160 milioane de ani.

Drumul se numeşte „Gaură în stâncă”! Iar Grădina (naturală a) Diavolului cuprinde grupuri de stânci parc-ar fi nişte pitici uriaşi de piatră (ca-n Insula Paştelui)!

Roci gigantice abia aninate, care cândva o să cadă.

Seamănă, aceste figuri, cu nişte oameni schilodiţi.

Urcăm lângă ele să le facem poze... dar să vedem cum coborâm: pe picioare sau în cap!

Apoi la *Pârâul Calf*, unde e şi o cascadă de vreo 38 metri înălţime.

Ne-ntoarcem spre casă pe şoseaua 12 Est.

Parc-ar fi un orăşel văzut de sus canionul... stâncile clădiri!

Zici că un animal preistoric gigant a rămat solul, creând depresiuni şi munţi.

Şoseaua trece chiar pe greabănul Muntelui Boulder.

Lilia crapă de frică uitându-se-n jos... Şi se ţine de mine. Scaunul ei de pasager e mai aproape de prăpastie...

Maluri abrupte şi de-o parte - şi de alta a şoselei:

- Vai, Florin!

E... pericoloso sporgersi!

Ne depăşeşte o maşină în viteză pe vârf de munte.

- Ia uite, râde Lilia, sunt şi mai nebuni ca noi!

Oprisem mai înainte şi la Râul Escalante: un firicel de apă… se-auzea zumzuind încet…

Am ajuns la aşezarea *Boulder* din *Utah* (diferită, desigur, de oraşul Boulder din Colorado).

S-a înfiinţat în 1889 şi, la recensământul din anul 2000 avea… 180 de locuitori pe Platoul Aquarius. Oamenii se ocupă cu creşterea animalelor: vaci, capre, porci şi găini. Sunt păşuni cu iarbă deasă şi grasă.

Ne abatem de la şoseaua 12 pe *Circuitul (Loop) Boulder*.

Roşul stâncilor se înteţeşte în razele soarelui.

Munții-s parcă găuriți de lepră… sau ca pielea de crocodil! S-or fi format din mâl, care-a plesnit şi s-a împietrit.

Coborâm cu maşina pe fundul canionului.

Malurile sunt drepte, ca tăiate cu cuțitul în unt!

Un defileu îngust şi adânc, denumit în dialectul american *gulch*. Cel mai mare astfel de defileu din lume este Buckskin Gulch, săpat de Râul Paria.

Canionul Glenn.

- Fii atent, că zburăm de pe stradă.
- Păi, am ajunge... mai repede!

Peisajul pare ireal: cu basoreliefuri ai zice, ori înfăţişând ruine de oraşe.

Suntem la *Canionul Glenn*, la râul „Diavolul Murdar”.

Şi, în fine, la podul de peste vestitul râu Colorado.

Drumul e cârpit din loc în loc cu smoală.

Privelişti ca din avion la văgăunile înfiorătore.

Marile Scări (muntoase) Escalante se întind pe 1,7 milioane de pogoane şi cuprind canioane, povârnişuri, culmi, faleze, platouri.

Ele se împart pe trei regiuni dinstincte: Marile Scări, Platoul Kaiparowits şi Canioanele din Escalante.

Este o zonă izolată, slab populată.

Iar Pădurea Naţională Dixie cuprinde două milioane de pogoane, cu înălţimi între 900-3300 metri şi temperaturi între -30 şi +100 grade Fahrenheit, caracterizată de contradicţii.

Ameţitor, dar spectaculos.

Există *specii endemice* de plante şi animale pe platoul Colorado. "Endemic" înseamnă: care se manifestă sau trăieşte într-un anumit loc. Acestea, pentru a supravieţui condiţiilor dure ale mediului înconjurător, trebuie să fie într-o continuă adaptare la schimbările climatice.

Clicăie aparatele de fotografiat continuu… parc-am filma. De când cu digitalele, facem mii de poze pe-o excursie, faţă de zeci de poze tipărite (pe hârtie) mai înainte.

Oamenii de ştiinţă descoperă noi specimene de creaturi vechi. De exemplu, Dr. Alan Titus (paleontolog) a dezgropat cranii ale unui tip nou de dinozaur (*ceratopsid*) cu un corn, asemănător cu rinocerul şi un craniu parţial de aligator gigant (*Deinesuchus*) de 12 metri lungime care mânca... dinozauri!

Excavările au scos la iveală peste 100 de structuri şi sute de artefacte (obiecte ale omului primitiv) provenind de la vechii indieni (*Pueblo Acestral*), cunoscuţi şi sub numele de Anasazi şi Fremont, care-au trăit în perioada 700-1300 d.C. în bordeie.

Mulţi artişti (poeţi, povestitori, pictori, fotografi, sculptori, ţesători) şi oameni de ştiinţă (geologi, geografi, antropologi, paleontologi, istorici) sosesc în timpul verilor pentru creaţii sau studii, precum Dorothea Lange, Zane Grey, Everett Ruess, Maynard Dixon etc., mulţi ţinând şi jurnale intime despre aceste locuri *misterioase*.

Cam 150$ de persoană ne-a costat totul: benzină, hotel, intrări pe la monumente şi parţial hrană (fiindcă o parte ne adusesem din Gallup).

A fost o *excursie densă*, pe două zile: condus, vizitat, mâncat (în maşină!), dormit; iar condus, vizitat, mâncat...

În loc de Postfață

Perseverență

16.11.2012

Din nou la Hotel Elegante în Albuquerque, între 17:30 – 21:00, la Festivitatea Finaliştilor Autori din New Mexico şi Arizona. Stau la masă alături de Bonny Gilbert Ashe, autoare de ficțiune („The Legend"), Barbara Corn Patterson, de asemenea ficțiune („The Woman on the Table and Other Stories"), şi Susan Harrison McMichael („Box 7, Black Canyon Stage Route").

Florentin Smarandache şi Bonny Gilbert Ashe.

Eu am două cărți finaliste: la categoria Filozofie („Neutrosophic Interpretation of the Analects of Confucius", co-autor Fu Yuhua) şi la categorie Ştiință şi Matematică („DSm Super Vector Space of Refined Labels", co-autoare W. B. Vasantha Kandasamy).

Între timp, s-a mai ataşat mesei noastre a opta persoană, Paul Berkowitz, fost detectiv, autor al unei cărți documentare („The Case of the Indian Trader”). Pe mine mă fascinează domeniul forensic...

Paul Berkowitz (stânga) şi Autorul.

Un scriitor celebru în zona Navajo, scriind ficțiune despre indieni, autor a vreo 40 de cărți, bogat datorită vânzărilor de cărți, este Tony Hillerman.

Alt autor, tehnic, specializat în biologie cuantică, Daniel Pink, a publicat o carte, „Biology of Belief” (aş traduce prin „Biologia Încrederii”), în care arată că de felul cum gândeşti şi crezi într-un sentiment sau idee depinde dezvoltarea ta fizică şi psihică (un fel de autosugestie).

Deci: puterea de a gândi pozitiv.

Dacă îți imaginezi rău şi crezi asta, te va afecta negativ.

Circa 240 de participanți.

Sala de Festivități.

Surprinzător, am primit şi anul acesta Premiul la categoria Ştiinţă şi Tehnică pe statele New Mexico şi Arizona, la egalitate de punctaj cu Sylvester Allred, autor al cărții „The Natural History of Tassell-Earred Squirrels”.

Competiția este organizată de New Mexico Book Co-op, din Los Ranchos, la Hotelul MCM Elegante din Albuquerque (Blvd. Menaul, Nr. 2020), condusă de Paul Rhetts şi Barbara Awelt.

Atunci când m-au prezentat, au menționat că „Florentin este o persoană specială, care anul trecut a fost propus pentru Premiul Nobel...” - şi-atunci un raport de aplauze s-a auzit în sală.

Au fost 45 de categorii şi 65 de câştigători.

Cele mai multe intrări de cărți participante au fost la categoriile de Istorie, Poezie, şi Ficțiune (proză).

...Zburam pe autostrada I-90 Vest , din Albuquerque spre Gallup. Cu muzica rock urlând la postul de radio pe lungimile de undă 107,5 şi bătând cu mâinile în volan... depăşisem viteza legală de 75 de mile pe oră fără să observ şi... atunci am pus pe *cruz*...

Tropăiam în maşină, iar farurile despicau noaptea în două...

Am ajuns acasă, în apartamentul de pe Orleans Manor din Gallup, la miezul nopţii... şi nu puteam să adorm...

Florentin Smarandache a lansat, în 2004, un nou gen literar-artistic, adaptat cerințelor cititorului de azi, dar şi scriitorului contemporan grăbit: *fotojurnalul instantaneu,* bazat pe abundența de imagini corespunzătoare textului, plus scrierea directă, rapidă, la prima mână, pe locul vizitei, cu verbe puține şi exprimări scurte, neşlefuite. În această carte, autorul prezintă călătoriile sale recente prin vestul Statelor Unite ale Americii.

ISBN 978-606-11-2271-4